Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ. БУРЯАДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэй гарана | № 198 (16421) | 1983 оной августын 28, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

КПСС-эй ЦК-гай ПОЛИТБЮРОДО

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой ээлжээтэ заседани болоо. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Ю. В. Андроповой американ бүлэг сенаторнуудтай августын 18-да хэhэн хөөрэлдөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд hайшаагаа. Совет-американ харилсаае хүгжөөлгын, бата эб найрамдалай түлөө, ракетно-ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө тэмсэлэй асуудалнуудаар нүхэр Ю. В. Андроповой Советскэ Союзай залан сэхэ хараа бодолые онсолон тэмдэглэhэн, мүн СССР-эй эб найрамдалта үүсхэлнүүдэй найруулагдаhан энэ хөөрэлдөөнэй шухала удха шанартай байна гэжэ Политбюрогой заседани дээрэ тэмдэглэгдээ.

Хоёр талын аша туhада, бүгэдэ ниитын эб найрамдалай хэрэгтэ аша туhатай Америкын Холбоото Штадуудтай бүтэмжэтэй hайн харилсаатай байхые Советскэ Союз хүсэдэг бэшэ США-гай гүрэнэй, политическэ ажал ябуулагшад, олониитын тодо hоноор ойлгожо байха гэжэ шухала удхатай гэжэ Политбюрогой заседани дээрэ заагдаба. Хэрбээ энээн нэгэн түгшүүритэй байдалда СССР-hээ бүлөө хүсэтэй болохые хараалаа гээшэ hаань, энэмнай аюултай алдуу эндүү болоно бшуу.

Европодо ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха тухай Женевэдэхи хөөрэлдөөнүүдтэ үгээ ойлголсолгын түйлагдалганаар Советскэ Союзай ба США-гай харилсаа холбооной саашанхи хүгжэлтэ гол түлэб дулдыдаха байна. Хэрбээ США-гай адли тэгшэ эрхын ба аюулгүй hуури дээрэ үнэн сэхээр хэлсээ байгуулха hаань, амжалта түйлагдаха байна гэжэ Политбюрогой заседани дээрэ тэмдэглэгдээ. Өөрынгөө аюулгүй байдалда, манай союзнигуудай аша туhада хохидол ушаруулхаар Советскэ Союз нэгэ талаhаа буулта хэхэ зэрэгтэй гэжэ хараалха ябадал алдуу үргэн хэрэг болоно.

Хөөрэлдөөнэй үедэ нүхэр Ю. В. Андроповой найруулhан стратегическэ буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха тухай ушарта Советскэ Союзай ба США-гай ядерна буу зэбсэгүүдые тэрэ хэмдэ үдөөхэ гэhэн совет дурадхал, замбуулинай дайдада буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые зайлуулха тухай бодото аюулые зайсуулан сараха шэнэ совет үүсхэл ехэ удха шанартай байна гэжэ Политбюро тэмдэглэбэ. Дэлхэйн олон оронуудта hайшаагдаhан Советскэ Союзай ООН-до тусхайгаар оруулhан «Замбуулинай дайдада, замбуулин соохоо газар руу хүсэ хэрэглэхые хориhо тухай» договорой проект дотор тодорхой гоор бэелүүлэгдэнэ. Хэмэл ододые үндэсэ буу зэбсэгүүдые замбуулинай дайда руу табилгые hэр талаhаа болюулхые онсолон СССР-эй үшөөшэ Холбоото Штадууд дэмжэн дагаха абба гээд найдажа байhанаа Политбюро мэдүүлбэ.

Мүнөө дэлхэй дээрэхи орёо түгшүүритэй байдалда, хэмэргэ зуришэлэнгөө асуудалнуудта СССР-эй ямараар хандадаг байhые нүхэр Ю. В. Андроповой найруулhан ушар шухала удхатай байна гэжэ Политбюрогой заседани дээрэ тэмдэглэгдээ. Гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае гадаадые хамааралсаажэ, аюул тохёолдуулжа зэбсэгтэ хүсэнүүдые хэрэглэхэ боломжогүй; арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёhoop, али алиндань таарамжатай тала зам... шухала.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Г. А. Алиевай Сирин Арадай Соведэй делегацитай хэлэhэн хөөрэлдөөнэй Политбюро hайшааба. Совет-сирин харилсаа, хамтын ажал, харилсаа холбоон тухай договорой баталгада үндэhэ hуури дээрэ амжалтатайгаар хүгжөөгдэжэ байна гэжэ тэмдэглэгдээ. Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые али бүхы талаhаань үнэн зүбөөр түримшуулан шиидхэхын түлөө тэмсэлдэ хоёр оронхой гаргадаг хамтын хүсэлэн оролдолгонууд шухала удха шанартай байна.

1982—1983 онуудай малай үбэлжэлгэ амжалтатайгаар үнгэргэхын, үбэлжэлгын үедэ малай ба ажалай продукциие ехээр үйлэдбэрилжэ, худалдахын түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые КПСС-эй ЦК-гай Политбюро хаража үзэбэ. Олон колхоз, совхозууд, ажахынууд хоорондын ба худөө ажахын бусад предприятинууд, районууд, областьнууд, хизаарнууд, автономито болон союзна республиканууд КПСС-эй ЦК-гай майн болон ноябриин (1982 он) Пленумуудай шиидхэбэринүүдые бодото дээрэ бэелүүлэн, мал ажахын үйлэдбэри эрхимлэжэ, малай тоо толгойе олошоруулhан, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлhэн, энээнэй үндэhөөр үбэлжэлгэеэ эмхитэй hайнаар үнгэргэжэ, мяха, hү, үндэгэ болон бусад продукци ехээр үйлэдбэрилэн абалгада горитой амжалтануудые түйлаhан, мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбүүдээ, социалис уялганuudaa дүүргэhэн, оронойнгоо Эдеэ хоолой программые бэелүүлгэдэ горитой хубитаяа оруулhан байна.

Гэхэтэй хамта, социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые соглолхо үедэ зарим республиканuudта, хизаарнуудта, областьнуудта малай үбэлжэлгые үнгэргэлгэдэ, мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилжэ худалдалгада ехэ дутагдалнууд элирүүлэгдээ. Тэжээл бэлэдхэхэ арга боломжонууд hулаар хэрэглэгдэнэ, тэжээлэй нөөсэнүүд муугаар гаргашалагдана.

8 союзна республика, 33 автономито республика, хизаар болон область, 200 хүдөөгэй район, 1000 колхоз, совхоз, ажахынууд хоорондын ба бусад предприятинууд, эмхинүүд Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илаhанда тоологдожо, мүнгэн шангуудые барюулалгатайгаар КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаба.

КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК хүдөө ажахын ба агропромышленна комплексын бусад hалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдэй шэн габьяата ажалые үндэрөөр сэгнээд, 1983—1984 онуудай малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын, үбэлжэлгын үедэ хүдөө ажахын продукци ехээр үйлэдбэрилжэ худалдахын түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөөгөө үргэлжэлүүлхыень хүдөөгэй ажалшадые уряалба. Иимэ зорилготойгоор ороohото болон бусад ургамалнуудые хуряамсаараа, намарай тарилга хэхыень, намарай паар хахалхыень, үбэлжэлгын үедэ үхэр малаа шэмэтэ ба бүдүүн тэжээлээр гүйсэд hайнаар хангахые оролдожо, унжагайржа байнгүй тэжээл бэлэдхэлгэеэ үргэлжэлүүлгэдэ, илангаяа силос даралгада хүсэ шадалаа элсүүлхыень бүхы ажахынуудта дурадхагдаа.

СССР-эй дотоодын ба уласхоорондын байдалай бусад зарим асуудалнууд Политбюрогой заседани дээрэ хаража үзэгдэhэн байна.

„Правда" газетын асуудалнуудта Ю. В. АНДРОПОВОЙ үгэhэн харюунууд

Асуудал. Эдэ хөөрэлдөөнүүдэй урдахи шатада американ тала амжалта түйлаха тухай найдаха арга олгоhон ямар нэгэн болохотой дурадхалнуудые оруулhан байгаа ха гэжэ баруунай оронуудта хэлэгдэдэг баталамжанууд бодото байдалда тааралдана гээшэ гү? — гэжэ Европодо ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха тухай совет-американ хөөрэлдөөнүүдэй шэнэ шатын урда тээхэнэ мэдэжэ абахые хүсэhэн байнабди.

Харюу. Үгы, зохилдон таараланагүй. Мүнөөдэрэй хөөрэлдөөнүүдтэ урагшаа дабшаhан юумэн байхагүй, США-гай мүнөөнэй хараа бодолоо баримталан бэелүүлээд байгаа hаань, амжалта түйлагдаха юм гэжэ найдаhанайшье үлүү.

Американ хараа бодолой бүхы «бүтэмжэтэй hайн» юумэниинь иимэ байна.

СССР оронойнгоо гансал Европодохи бэшэ, харин зүүн хубидахи (энэнь юрэнхы дээрээ Женевэдэхи хөөрэлдөөнүүдтэ ямаршье хабаагүй) дундуур зайда хэрэглэгдэхэ бүхы ракетэнүүдээ дууhыень хороохо гэхэ гү, али үгы хэхэ ёhотой гэжэ США урдандаа дурадхадаг байhан юм. Тиихэдэ НАТО-гай зүгhөө нэгэшье ракетэ, нэгэшье самолет — үгы хэгдэхэ ёhогүй гэхэ гү, али, ондоогоор хэлэбэл, юуншье хороогдохогүй болоно бшуу. Американ «нулевой вариант» гэдэгэй удхань иимэл — СССР бүхы ракетэнүүдээ үгы хэхэ, харин НАТО юушье хороохогүй байна.

Харагты даа, дундуур зайда хэрэглэгдэхэ тодорхой тоотой ракетэнүүдээ СССР-эй үлөөхэдэнь хамаагүй, гэбэшье энэ ушарта США мүн лэ дахинаа дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ядерна буу зэбсэгүүдээ нэгыеньшье хороохогүйhөө гадна, үнгэрхэдөө эндэ бии байгаа Англиин ба Франциин ракетэнүүдтэ нэмэлтэ болгожо, совет ракетэнүүдтэй адли тоотой американ шэнэ ракетэнүүдые Европодо тараан тодхохо «эрхэтэй» болохо ёhотой гэжэ США зүбшөөhэн хэбэр үзүүлнэ бшуу. Ондоогоор хэлэбэл, дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ядерна буу зэбсэгүүдээ бидэнэй нэгэ талаhаа хороохомнай багадаад, бидэнэр тээшэ, манай союзнигууд тээшэ шэглүүлэгдэhэн американ шэнэ ракетэнүүдые тараан тодхохыень үшөө зүбшөөхэ ёhотой болонобди.

Энээниие бүтэмжэтэй hайн дурадхал гэжэ нэрлэхэ болоо hаа, бодото байдалые баhамжалhан ябадал болоно гэжэ хэлэлтэй.

Хэрбээ бүтэмжэтэй hайн дурадхал тухай ёhо руунь хэлэхэ болоо hаа, бүхы хөөрэлдөөнүүдэй үедэ Холбоото Штадууд бэшэ, харин Советскэ Союз лэ иимэ дурадхал оруулнал.

Имагтал Европодохи дундуур зайда хэрэглэгдэхэ, мүн тактическа бүхы ядерна буу зэбсэгүүдээ үгы хэхэ гэhэн худал хуурмаг бэшэ, харин ёhотойл нулевой вариант Советскэ Союз дурадхаа hэмнай. Зүгөөр США энээн тухай хөөрэлдэхэшье дурагүй байна.

Юрэдөөл, баруунай оронуудай иимэ таарамжатай шиидхэбэри абахаар бэлэн бэшэ байхадань, энээн тушаа бидэнэй бэлэн байлга хүсэндөө үлэнэ. Бидэ ондоо, тиимэ таарамжатай бэшэшье hаа, гүнзэгы удхатай вариант дурадхаhан байгаабди: дундуур зайда хэрэглэгдэхэ али бүхы шэнэ буу зэбсэгүүдые Европодо тодхон табилгаhаа арсаха, мүнөө дээрээ СССР-эй болон НАТО-гай талада тус тустань 300 иимэ зэбсэг хэрэгсэл үлөөгөөд, бии байгаа бүхы буу зэбсэгүүдээ багсаамжалхада гурба дахин хороохо.

Хэрбээ иимэ юумэ бэелүүлээд байгаа hаа, НАТО-гай талада орходоо, СССР 300 ракетээр үлүү ехэ болохо, иимэ юумэн таарамжагүй байна гэжэ баруунай оронуудта баталхадань. Европодо хороолтонуудые хэhэнэй hүүлээр Англи болон Францида бии байhанай хэмжээнэй дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ракетэнүүдые үлөөхөөр бэлэн байhан тухайдаа мэдүүлээ hэмди. Тиихэдэ ядерна буу зэбсэгүүдые абажа ябаха дундуур зайда ниидэхэ самолёдуудай тоо хоёр талада адли үлэхэ ёhотой.

Тиихэдэ зарим нэгэн ондоо юумэн тухай шашажа захалба: хоёр талын ракетэнүүдэй тоогой адли болоходонь, Советскэ Союз СС-20 түхэлэй ракетэнүүдэйнгээ боеголовконуудай хамтын тоогоор булюу болохо юм гээд баталжа оробо. Гэбэшье энээн тухайдаа удаан саг соо шашаа шаляагүй, ушарынь юуб гэхэдэ, абажа ябадаг түхеэрэлгэнүүдэй (ракетэнүүд ба самоледуудай), мүн тэдэнэй hомо хэрэгсэлнүүдэй тооё адли болгохо тухай үгээ ойлголсохые Советскэ Союз зүбшөөжэ байhанаа мэдүүлээ.

Эсэстээ Советскэ Союз Европодо 1976 онойхидо орходоо hураггүй үсөөн дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ракетэнүүдтэй, тэдэнэй боеголовконуудтай болохо байна. Тиихэдэ манайда СС-20 түхэлэй ракетэнүүд огто үгы байгаа. НАТО-гай баталhанай ёhoop, тэдээнhээ боложо, арсалдаа хэрүүл гараа hэмнай.

Тиимэhээ манай хараа бодолой үнэн зүб бэшэ, таарамжагүй юумэниинь юун болоно гээшэб? Хоёр талын адли тэгшэ эрхын, аюулгүй байдалай гол ёhондо үндэhэлдэг үнэн зүб, залан сэхэ, гэхэ зуура бүтэмжэтэй hайн хараа бодолнай таарамжагүй юумэн болоно гү. Хэрбээ үнэхөөрөөшье адли тэгшэ эрхын үндэhэ hуури дээрэ үгээ ойлголсохые США-гай, НАТО-гай талаар тэдэнэй союзнигуудай бишыхаашье оролдоо hаань, Женевэдэхи хөөрэлдөөнүүд тад ондоогоор үнгэржэ, хэлсээн дары түргөөр баталагдаха аргатай байна.

Асуудал. США болон НАТО-гай зүгhөө дээрэ дурсагдаhан хулжалгануудhаа гадна, оронойнгоо Европодохи хубиин дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ракетэнүүдэй тооё хороохые зүбшөөхэдөө, СССР тэдэниие имагтал зүүн районуудта тараан тодхохые харaада абана гэжэ баруунай оронуудта нэгэнтэ бэшэ баталдаг байна. Энэ талаар юу хэлэхэбта?

Харюу. Иимэ баталамжануудын тон худал, хуурмаг баримта болоно. Эндэ ямаршье мэхэ гохо байхагүй. Европодо дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ядерна буу зэбсэгүүдые хороолгын гол арга онол хадаа тэдэниие задалжа, үгы хэхэ ушар болоно гэжэ хэдэхэн сагай урда тээ бидэ өөhэдөө дурадхаа hэмди. Ракетэнүүдые яагаад, хайшан гэжэ үгы хэхэ тухай хоёр талаhаа үгээ ойлголсоёбди гэжэ хөөрэлдөөнүүдэй үедэ американецуудта сэхэ хэлээ hэмди. Теэд тэдэ энээнhээ хулжана.

Үшөө нэгэ ехэ алхам хэхээр бэлэн байhан тухайдаа мүнөөдэр мэдээсэжэ шадаха байнаб.

Шэнэ ракетэнүүдые Европодо тараан тодхолгоhоо США-гай арсалтые оруулалсан, али алинда таарамжатай хэлсээнэй баталагдаад байгаа гээшэ hаань, оронойнгоо Европодохи хубида дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ракетэнүүдэйнгээ тооё Англиин ба Франциин ракетэнүүдэй тоогой хэмжээндэ хүрэтэр Советскэ Союзай үсөөрүүлээ hаань, хороогдоhон бүхы ракетэнүүдые усадхаха арга олгохо. Энэ ушарта баруунай оронуудта СС-20 гэжэ нэрэтэйгээр мэдээжэ болоhон нилээд олон тон мүнөө үеын ракетэнүүд усадхагдан үгы хэгдэхэ байна.

Советскэ Союзай гаргаhан энэ шэнэ хүсэл эрмэлзэлэй тон шухала удха шанартай байhые тэмдэглэhэнэй хэрэгтэй юм аал.

Нэгэдэхеэр, энэнь Советскэ Союз СС-20 түхэлэй ракетэнүүдые хороонгүй, юрэ тэдэниие Европоhоо зүүн тээшэнь абаашажа, тодхон табихые бодото дээрээ хараална юм ха гэhэн баталамжануудые НАТО-гай оронуудта тараалгые ямаршье үндэhэ баримтагүй болгохо байна.

Хоёрдохёор, иимэ нүүлгэлтэ тушаа мүнөө Хитадай, Японой hанаагаа зобожо байhан ушарынь ямаршье үндэhэ баримтагүй болгогдохо бшуу.

Хөөрэлдөөнүүдые мухардалгаhаа гаргаха харгы замуудые олохын тула, Европодо ядерна буу зэбсэгүүдые үшөө дахин, тон аюултайгаар үрдилдэн бүтээлгые зайсуулан сараха арга олгоhон али алиндаа таарамжатай үгээ ойлголсолго түйлахын тула Советскэ Союзай өөhэдhөөнь дулдыдаhан бүхы юумэ хэhыень, хэжэ байhыень этигэл найдалай али бүхы хүн дээрэ хэлэгдээшэhээ ойлгохо ёhотойл.

Иимэ үгээ ойлголсолгын түйлагдаха байhаниинь США-hаа, бүхы дээрээ НАТО-hаа дулдыдана. Сентябриин 6-да эхилхэ хөөрэлдөөнүүдэй ээлжээтэ шата энэ талаар шиидхэхы байха юм.

Бүхы хөөрэлдөөнүүдэй үедэ Советскэ Союз бүтэмжэтэй hайнаар, таарамжатай зохидоор хандана гэжэ үшөө дахин тэмдэглэхые хүсэнэб. Гэбэшье ондоо юумэн тухай тэмдэглэхэ байнаб: манай бүтэмжэтэй hайн хандаса өөhэдын заха хизаартай юм ааб даа. Тэдэ Совет гүрэнэй ба тэрэнэй союзнигуудай аюулгүй байдалай аша туhаhаа эхитэй.

Хэрбээ хөөрэлдөөнүүдтэ США-гай бүтэмжэгүй, нэгэ янзын хараа бодолые урдынхяараа баримталжа, американ «Першингнүүд» болон далита ракетэнүүдэй Европодо тараан тодхогдоо гээшэ hаань, бидэ эндэ, Европодо, бүри үргэн ехэ хэмжээнтэйгээр хүсэнүүдэйнгээ тэнсүүриие сахихын тула зохихо хэмжээнүүдые абаха ушартай болохо байhамнай элитэ. Энэ талаар хэншье ондоогоор ойлгохо ёhогүй.

Асуудал. Европодохи ядерна буу зэбсэгүүд тухай асуудалда харюусахадаа, Танай Хитад тухай дурдаhантайтнай дашарамдуулан, ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха, бүхы дээрэ буу зэбсэгүүдые хуряаха асуудалнуудаар КНР-эй хараа бодол ямар гээшэб?—гэжэ асууха хүсэлэнтэйб.

Харюу. Хитадай Арадай Республикын ядерна буу зэбсэгтэй байhаниинь мэдээжэ; тэрэ буу зэбсэгүүдынь удаа дараалан үргэдхэгдэжэ байна. Ядерна буу зэбсэгүүдые хизаарлаха ба хороохо талаар үнгэргэгдэhэн хөөрэлдөөнүүдтэ мүнөө дээрээ Хитад хабаадалсанагүй. Бидэнэй ойлгодогой ёhoop, ООН-до, буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар Женевэдэхи комитедтэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байhан ядерна ба бусад буу зэбсэгүүдтэ хабаатай зарим асуудалнуудаар КНР-эй хүтэлбэрилэгшэд hонирходог боложо байна хэбэртэй. Хэрбээ энээнэй хүгжөөгдөөд байгаа hаань, ядерна дайе зайсуулан саралгада, ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулалгада хабаатай асуудалнуудые шиидхэлгэдэ Хитадай бага бэшэ хубитаяа оруулжа шадаха байhаниинь арсашагүй.

Асуудал. Совет-хитад харилсаан тухай юу хэлэжэ шадахабта?

Харюу: Хорёод жэлэй турша соохи совет-хитад харилсаан хангалтагүй байна гэжэ тоолодог байгаабди, мүнөөшье тоолонобди.

hүүлэй үедэ манай харилсаан зарим тэды hайжаржа байна. Хоёр ороной хоорондо тусхай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатай политическэ зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ; тэдэнэй ээлжээтэ шатань октябриин 6-да Пекиндэ эхилхэ. Худалдаа наймаанай хэмжээн үргэдэнэ, бусад зарим асуудалнуудаар харилсаа холбоомнай удаа дараалан хүгжөөгдэнэ.

Гэбэшье хоёр талын харилсаанай мүнөөнэй хэмжээн hанаhанда үшөөл хүрэнэгүй. Манай hанамжын ёhoop, Советскэ Союз болон Хитадай Арадай Республика мэтын иимэ томо ехэ, угайдхадаа хүршэ гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаан hайн байха зэргэтэй.

Худалдаа наймаае саашадань үргэдхэхэ, экономическа, эрдэм, техникын харилсаае, соёлой, спортын ба бусадшье холбоо барисаае hайжаруулха талаар ехэ юумэ хэжэ болоно. Совет-хитадай хилэ шадар этигэл найдалай хэмжээнүүдые хамтаараа зохёогоод, бэелүүлхэ гээшэ хоёр ороной хоорондохи харилсаае нилээд hайжаруулха арга олгохо байна.

Дэлхэй дээрэхи хүгжэлтын үндэhэн шухала асуудалнуудаар, нэн түрүүн эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ асуудалнуудаар Хитадтай политическэ хөөрэлдөө хэхээр бэлэнбди.

Уласхоорондын зарим шухала асуудалнууд, зарим гүрэнүүдтэй харилсаан тушаа hанал бодолоймнай Хитадтай бага бэшэ илгаатай байhаниинь элитэ. Зүгөөр гурбадахи орондо хохидол ушаруулхагүйгөөр совет-хитад харилсаае тогтоохо ёhотой байhанаа батаар ойлгонобди. Иимэл байхыень Хитадайшье талаhаа хүлеэнэбди.

Мүнөө уласхоорондын байдалай орёо түгшүүритэй боложо байха үедэ СССР-эй ба КНР-эй хоорондохи харилсаае hайжаруулга онсо шухала удха шанартай болоно. Дайнай аюулые зайсуулан сараха, эб найрамдалые бэхижүүлхэ талаар совет болон хитад арадуудай аша туhын адли байhандань этигэн найданабди. Эб найрамдалай социализмын уг зорилго болодог байhан тухай хэлэнгүй, манай хоёр орон ажахын удаан болзорой ехэ зорилгонуудтай юм. Тэдэниие амжалтатайгаар шиидхэхын тула гадаадын таарамжатай зохид эрхэ байдал хэрэгтэй.

Тиин совет-хитад харилсаанай hайнаар хүгжэхэдэнь, манай оронуудай аша туhа дээшэлхэ, мүн бүхы уласхоорондын оршон байдалда ашатай туhатай байха байhаниинь арсашагүй.

XI ТАБАН ЖЭЛ — АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХӨӨРЭНЭ

ШАХТЁРОЙ ҮГЭ НАЙДАМТАЙ

Галуута-Нуурай шахтада анхан хүдэлхэеэ минии ерэхэдэ, hаяхана нүүрhэнэй түрүүшын комбайн юрын үрэмдэлгын машинануудые hэлгэжэ, газар дорохи ажал үргэлжэдөө оньhожоруулагдажа эхилээ hэн. Гансашье шэнэ, бүри оньhожоруулагдаhан түхеэрэлгэнүүдэй ашаглагдажа эхилhэнhээ бэшэ, мүн ажалша хүдэр коллективэй эрмэлзэл зоригой, оролдосын ашаар шулуун нүүрhэн ехээр малтагдадаг болоо бшуу. Далаад онуудта шахта техническэ талаараа саашадаа угаа түргөөр хүгжэбэ. Нарин абасатай комбайнууд оньhон ба автомат түхеэрэлгэнүүд нүүрhэ малтан абалгын бүхы шатануудта үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэжэ, шахтёрой ажалые үндэhөөрнь хубилгаа юм.

1980 оной май hарада манай бригада оньhожоруулагдамал МКМ-1 комплекс хабсаргаад, удаадахи hарада сүүдхэ бүри аяар 1000 тонно, мүн дээшэшье нүүрhэ малтажа эхилээ hэн. Тиигэжэ ажалай бүтээсэ хоёр дахин ургаа бэлэй. Комплексын жэгдэ hайнаар хүдэлхын тула зохидоор эмхидхэгдэhэн заhабарилга ехэ удха шанартай юм. Түрүүшын жэл харууhалан заhабарилха хэрэгые манай механик коммунист Н. М. Евдаков эрхимээр хүтэлбэрилжэ, бүтээсэтэй ажалай эрхэ байдалые хангаhан габьяатай. Мүн шахта доторхи транспортын, шахтын электромеханическа мастерскойн коллективүүд бидэнэй хүдэлмэридэ ехэхэн туhаламжа үзүүлбэ.

Хэрбээ арбадахи табан жэлэй түсэбые манай бригада болзорhоо урид бэелүүлжэ, даабариhaa гадуур 1092 тонно нүүрhэ малтаhан байгаа hаа, табан жэлэй түрүүшын үдэрhөө бүри абьяастайгаар хүдэлжэ эхилээбди. КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ манай бригада мүрысөө үүсхэжэ, хоёр hара соо түсэбhөө гадуур мянган тонно нүүрhэ малтаа юм.

Амжалта тиимэ амар бэлэхэнээр түйлагдадаггүй гэжэ илангаяа шахтёр хэлэхэ байха. Жэшээлхэдэ, горно-геологическа орёо байдал тохёолдон ушардаг гээшэ. Нёдондо жэлэй эхиндэ удаадахи шэнэ уурхайда орожо хүдэлхэдэмнай, хаа хаанагүй уhа лэбшэжэ, малталгын газарые уйтаруулhан байха юм. Комплексдо оролсодог зарим комбайн болон оньhон түхеэрэлгэнүүд хүсэд хэрэглэгдэхэ аргагүй болошоо. Тиимэhээ «бага комплексно бригада» гэhэн хэмжээгээр хизаарлагдажа, зарим хүнүүд болон техникын хабаадалгагүйгөөр хүдэлхэ баатай болоо бэлэйбди. Сүүдхэ бүри 900-таад тонно нүүрhэ тэрэ үедэ малтажа, ажалай эршэ алдад гэhэн байнабди. Зүгөөр урма зоригоо хухарангүй бэрхэшээлнүүдые зоримгойгоор дабажа, мянганай дабаан дээрэ уданшьегүй гарабабди. Горно-геологическа орёо бэрхэ байдалда хүдэлгэхөөр техникээ манай комбайнер-машинистнүүд, слесарьнүүд, шадамар бэрхээр хэрэглэжэ hураа ха юм. Саг үргэлжэ hэргылэмжын заhабарилга үнгэргэжэ, комбайнууд болон оньhон түхеэрэлгэнүүдээ, зогсолтогүйгөөр ашаглажа шадаа.

Мэргэжэлээрээ эрхим шахтернууд манай бригадада олон юм. Ажалай ветеран, минии эндэ хүдэлжэ эхилхэдэ зүбшэл, заабаряараа туhалhан Арсентий Еремеевич Баканов залуушуулые урагшань дабшуулна. Тиихэдэ манай бригадын hурган хүмүүжүүлhэн Баяр Раднаев үшөө залуушье hаа, мэргэжэлээрээ эрхим болонхой. Василий Иванович Чернегов, Анатолий Иванович Кондрашов гэгшэд оролдосотойгоор хүдэлжэ, бригадын амжалтада хубитаяа ехээр оруулна.

Байгша оной эхинhээ манай бригада Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ ходо шалгаржа ябана. Нүүрhэ абалгын халаанай даабариие хори гаран процентээр үлүүлэн дүүргэнэбди гэхэ гү, али сүүдхэ бүри 1108 тонно галта шулуу малтанабди. Долоон hарын түсэбые 27430 тонноор үлүүлэн бэелүүлжэ шадаhан урмандаа Шахтерой үдэрые угтуулан, бидэ улам габшагайгаар хүдэлөөбди. «Востоксибуголь» нэгэдэлэй комплексно бригадануудай хоорондо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ манайхин эрхимлэжэ, би түрүүшүүлэй следто Гусиноозерскын шахтернуудые үнэмшэлхэ золтой болобоб.

Ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхэ арга боломжонууд үшөө бии. Халаануудай hэлгэлдэхэ хоорондохи зогсолтын сагые хороохо боломжые хүсэд хэрэглэжэ шаданагүйбди гэжэ hананаб. Тэрэшэлэн манай оньhожоруулагдамал комплексые харууhалан заhабарилха техническэ хангалта hанаhанда үшөө хүрэнэгүй. Гэхэ мэтын хэрэглэгдээгүй боломжонууд үшөөл олдохо бэзэ. Ашагта малтамалай арьбан хэбтэшын «аза» тушаалдадагшье hаа, адли тэгшэ амжалта гансал ажалай баатаршалгын ашаар түйлагдана гэжэ шахтер бүхэн баталха байха. Аhан шадалаараа оролдожо, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэб болзорhоо урид бэелүүлхэ зорилго манай бригада урдаа табинхай. Бригадынгаа арга боломжодо би этигэнэб. Табан жэлэй турша соо миллион гаран тонно шулуу түлишэ арадай ажахыда малтан үгэхэ социалис уялгатайбди.

Шахтерой ажал үндэрөөр сэгнэгдэдэг. 28 жэл газар доро муу бэшээр хүдэлhыем сэгнэжэ гүрэн түрэ Октябриин Революциин, Ажалай Алдар Солын III шатын орденуудаар шагнаhан байна. Тиихэдэ Шахтерой Алдар солын II, III шатын тэмдэгүүдээрээ омогорхоноб. hаяхана Буряадай АССР-эй габьяата шахтер гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо.

В. МОЖАРОВ,
Галуута-Нуурай шахтын оньhожоруулагдамал комплексын бригадир, Буряадай АССР-эй габьяата шахтер.

АРАД ЗОНОЙ ДУРАТАЙ ИСКУССТВО

Экранай уран бэлигтэнэй hайндэртэ — Совет киногой үдэртэ зорюулагдаhан баярай суглаан августын 26-да Москвада, «Октябрь» гэжэ кинотеатр соо болобо.

Нүхэд Г. А. Алиев, М. В. Зимянин, КПСС-эй ЦК-гай пропагандын таhагые даагша Б. И. Стукалин, партийна, совет болон ниитын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, зохёохы холбооной түлөөлэгшэд, ниислэл хотын ажалшад суглаанай президиумдэ hуугаа.

СССР-эй Госкиногой түрүүлэгшэ Ф. Т. Ермаш үдэшые нээбэ. СССР-эй Кинематографистнуудай холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь Л. А. Кулиджанов элидхэл хэхэдээ, искусстваараа партиин болон арадай хэрэгтэ, коммунизмын хэрэгтэ алба хэхэ уялгатай экранай уран бэлигтэнэй эрхэтэн ёhотой харюусалга тухай хэлэhэн байна. Үнэн байдалай ба эб найдамдалай үндэр ехэ уг зорилгонуудые үргэнөөр нэбтэрүүлдэг совет олон фильмүүд уласхоорондын кинофестивальнуудай шагналнуудта хүртэнхэй.

Киноискусство манай баатар габьяата үе сагта хүрэмэ шэнэ зохёолнуудаар баяжуулагдаха юм гэжэ суглаанда хабаадагшад, Коммунис партия, бүхы совет арадые найдуулба.

(ТАСС).

Совет орон дотор

ЭХЭ ОРОНДОО — ТУРКМЕНИИН ХЛОПОК

АШХАБАД. Туркменистанай бэлэдхэлэй пунктнуудта нарин утаhатай үнэтэй сэнтэй хлопок оруулагдажа эхилээ. Прикопетдагска голой хлопок үргүүлагшад тэрэниие суглуулна.

Ашхабадска областиин ажахынуудые түргөөр эдеэшэдэг сортын нарин утаhатай хлопчатник тарижа ургуулха шэглэлтэй болгоhониинь, урдынхиhaa hураггүй үрид ургаса хуряалгада орохо арга олгоhон байна. Каракумай каналаар ерэhэн уhан, наратай сэлмэг үдэрнүүд эрхим шанартай утаhа ургуулха эрхэ нүхэсэл болоо.

Сагай уларилай орёо хэсүү эрхэ байдал, юрэ бусын халуун зун байжа, республикын полинуудта үндэр баян ургаса хуряахын түлэ таряашад бүхы хүсэ шадалаа, дүй дүршэлөө, шадабаряа элсүүлhэн, габшагай шангаар хүдэлhэн байгаа. Чарджоуско областиин харгынуудаар хлопок тээhэн транспорт баhал ябажа эхилээ. Энэ табан жэлэй үедэ Амударьягай голдо ган гасуурта тэсэмгэй, үндэр баян ургаса үгэдэг, дундуур утаhатай хлопчатнигай сортнууд ехээр таригдадаг болоо. Шэнэ элдүүрилэгдэhэн газар дээрэhээ илангаяа баян ургаса хуряагдана.

ОРООhО ТУШААН АБАЛГАДА hАЙНААР БЭЛДЭЭ

АЛМА-АТА. Казахстанай ороohо таряа ехээр ургуулдаг ажахынууд гүрэндөө ороohо жэгдэ худалдажа захалаа.

—Шэнэ газарай ороohо тушаан абалгын предприятинууд hайнаар бэлдэглэhэн байгаа,—гэжэ Казахай ССР-эй бэлэдхэлэй министр Н. Клевцов хэлэнэ. Хэдэ хэдэн элеваторнууд үргэдхэгдэhэн, шэнээр заhагдаhан автомобильнуудай ашаа буулгаха 100-гаад түхеэрэлгэ, шэгнүүр нэмэжэ хабсаргагдаhан байгаа.

Предприятинуудай арга боломжые боломжотой зүбөөр хэрэглэхэ тухай онсо анхарал табигдана. Томо элеваторнуудта байгуулагдаhан ороohо зөөлгые залан хүтэлхэ түбүүд энээндэ туhа нэмэри болоно. Тоогууд дээрэхи сэбэрлэгдэhэн ороohо, тушаан абалгын предприятинуудай түхеэрэлгэнүүдэй хэр сүлөөтэй байhые хараадаа абажа, операторнууд жолоошодой хүдэлхэ графигуудые дурадхадаг юм.

Ороohоной клейковинэ тодорхойлхо эрдэмтэдэй байгуулhан приборнууд ашаг үрэтэй байна. Мүнөө жэлдэ шэнэ газарай ороohо тушаан абалгын бүхы предприятинууд иимэ приборнуудаар хангагдаа юм. Тиигэжэ гараар хэгдэдэг ажал усадхагдаhан, ороohоной клейковинэ тодорхойлолгодо гарадаг саг хоёр дахин хороогдоhон байгаа. (ТАСС).

МҮНӨӨДЭР—ШАХТЁРОЙ ҮДЭР

ГАЛУУТА-НУУРАЙ

Манай республикын түлишын-энергетическэ комплексдо нүүрһэнэй Холбоолжоной уурхай шухала һуури эзэлнэ гээшэ. Нэмэл аргаар галта шулуу абаха үйлэдбэри мүнөө гол түлэб хойлходо, горно-геологическа эрхэ байдал проект соо хараалагдаһанһаа нилээд ехэ илгаатай байгаа. Нүүрһэнэй промышленна нөөсэ багашаг гэжэ мүнөө заһабари

БЭЛЭЭР АБТАДАГГҮЙ

онол болонхой. Нүүрһэ малталгын хэмжээн эндэ жэл бүри дээшэлнэ. Социалис уялгын ёһоор мүнөө жэл манай коллектив 2 миллион 900 мянган тонно нүүрһэ абажа, түсэбһөө гадуур 10 мянган тонно малтахабди.

Сэхыень хэлэхэдэ, түсэблэгшэд болон барилгашадай алдуу гаргаһанай, зарим объектнүүдые саг болзоротонь ашаглалгада мүнөөшье болотор тушаагаагүй дээрэһээ Холбоолжоной уурхай проектнэ хүсэндөө оруулагдаагүй байһаар. Проектын ёһоор бидэ жэл бүри 3 миллион тонно нүүрһэ малтаха ёһотойбди. Харин нёдондо оройдоо 2 милилон 700 мянган тонно түлишэ абтаа. Юундэб тэхэдэ, нүүрһэнэй хэбтэшые багсаамжалһан 1979 оной геологическа мэдээнүүдые тобшолон тодорпроектдэ оруулагданхай. Энээнһээ уламжалан, нүүрһэ абахын тула тэрэниие хушаһан газарай хүрьһэ урбуулха хүдэлмэриин хэмжээн ехэ болонхой. 18 миллион кубометрэй орондо 2 миллион 280 мянган кубометр үлүү хүрьһэ шорой мүнөө жэл урбуулха баатай болообди.

Газарай хүрьһэ урбуулдаг экскаваторнуудай экипажууд эрхим һайнаар хүдэлжэ, бүхы коллективээ гээгдэлһээ гаргажа байна. «Буряадай АССР-эй габьяата шахтёр» гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ һаяхана хүртэһэн Сергей Леонтьевич Шкуратовай хүтэлбэрилдэг бригада ЭШ-10-70 түхэлэй экскаватораар, жэшээлхэдэ, июль һарада түсэбһөө гадуур 94 мянган кубометр газарай хүрьһэ урбуулжа хаяа. Энэ экипажай машинист Александр Павлович Русаковский тэрэнэй туһалагша Владимир Сергеевич Игумнов эрхим һайнаар ажаллана. Тиихэдэ Анатолий Кузьмич Шевченкын экскаваторщигуудай бригада долоон һарын түсэбһөө гадуур 50 мянган кубометр шорой урбуулаа.

Нүүрһэ малтан абалгада коммунист Николай Семенович Харабаровай толгойлдог роторно экскаваторай, Алексей Петрович Коноваловай комсомол-залуушуулай бригада, мүн суута горняк Петр Васильевич Балалаешниковай экипаж бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Үнгэрһэн һарада экскаваторнуудай 12 экипаж, үрэмдэлгын станогой 4 бригада түсэбөө үлүүлэн бэелүүлһэн байна. Мүнөө үедэ дээшэлүүлэгдэһэн нормативаар локомотивна 3 бригада болон экскаваторнуудай арбаад экипаж хүдэлнэ.

Коллективэймнай малтажа абаһан нүүрһөөр Гусиноозерск ГРЭС хүдэлгэгдэжэ, түрэл хизаарыемнай гэрэлтүүлнэ гээшэ. Нүүрһэшэд тиимэһээ харюусалгата ажалаа хүндэтэй дээрэ тооложо, эрхим һайнаар хүдэлхэ гэжэ оролдоно.

Л. ЮДИНА,
Холбоолжоной уурхайн социалис мүрысөө эрхилэгшэ.

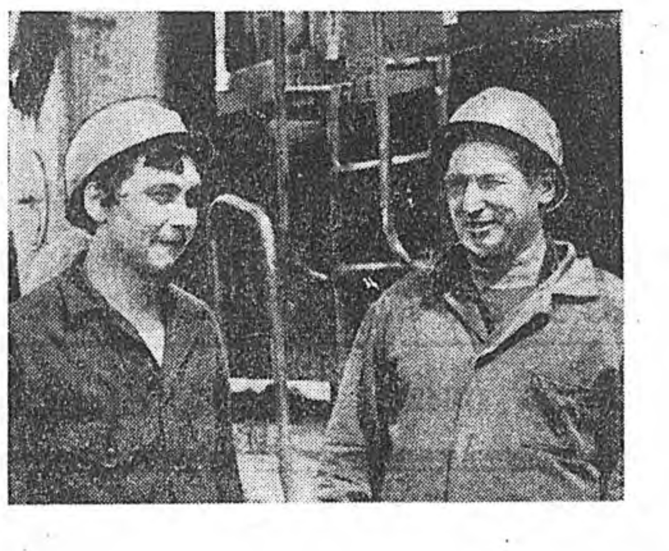

Холбоолжоной нүүрһэнэй уурхайда мүнөө үе сагай үйлэдбэриин хүсэтэ техникэ хэрэглэгдэнэ. Ажалай үндэр бүтээсэтэй мантан томо алхалдаг экскаватор олон хүдэлмэришэдые хүшэр хүндэ ажалһаа сүлөөлөө. Нэгэдэхи зураг дээрэ (баруун гарһаа) алхалдаг экскаваторай машинист А. П. Русановский, тэрэнэй туһалагша В. С. Игумнов хоёрые харанат. Нүгөөдэ зурагтань —ЭШ-10-70 түхэлэй экскаваторай экипаж. Бригадир А. К. Шевченко, машинист С. Н. Васильев. Эдэ нүхэд—ажалай түрүүшүүл юм.

ГАЛТА ШУЛУУНАЙ ХҮСЭН

«ЭГЭЭЛ АШАГ ҮРЭ ЕХЭТЭЙ НЭЭМЭЛ АРГААР НҮҮРҺЭ МАЛТАН АБАХА ХЭРЭГ БУШУУ ТҮРГЭНӨӨР ХҮГЖӨӨХЭ. ТИИХЭДЭЭ ТҮРҮҮ ҺАЙН ТЕХНОЛОГИ, МҮН ТУС БҮРИДӨӨ ЕХЭ ХҮСЭТЭЙ ХАДЫН-ТРАНСПОРТНА ТҮХЕЭРЭЛГЭ ҮРГЭНӨӨР НЭБТЭРҮҮЛХЭ».

(КПСС-эй XXVI съездын материалнуудһаа).

ЭХИН ЗАМ ТАБИГШАД

Буряад шахтёрнуудай түрүүшын кадрнууд Социалис Ажалай Герой Гармажап Дабаевич Тучинов болон Ажалай Улаан Тугай «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденуудай кавалер, шахтёрой Алдар Солын гурбан шатын тэмдэгтэ хүртэһэн Бальжинима Санжиевич Бальжиев гэгшэд Галуута-Нуурай шахтада мүнөө хүдэлһөөр.

Проходчигоор хүдэлжэ хэнһээшье баян дүршэлтэй болоһон Гармажап Дабаевич мүнөө 2-дохи участогта ажаллахадаа, уурхайнуудай нурахатуйн тула баханууд болон хабтагайнуудаар бүхэлэн ябана. Ажалай залуу халаанда дүй дүршэлөө дамжуулна гээшэ.

Б. С. Бальжиев шахтын 3-хи участогта проходчигоор хүдэлдэг юм. Эндэхи хүдэлмэришэд жэлэй эхинһээ хойшо газар доогуур 2687 метр малталга хээ гэхэ гү, али долоон һарада хараалһан даабаряа табан процентээр үлүүлэн дүүргэжэ шадаа. Бальжинима Санжиевич залуу наһанайнгаа зали алдангүй ажаллажа байна.

Гармажап Дабаевич Бальжинима Санжиевич хоёр өөһэдөө Сэлгэ Сэлэнгэ нютагтай, хара багаһаа энэ Галуута-нуурай галта шулуугаар баян дайдада наадажа үдэһэн намтартай. Зүгөөр хэзээ тэдэнэр хубиин заяагаа шахтёрой хүнгэн бэшэшье һаа, хүндэтэй ажалтай холбохо гэжэ шиидэһэн юм, бү мэдэе. Юрэдөө, эдэ нүхэднай мүнөө буряад угсаатан соохоо шалгаран гараһан аха заха шахтёрнууд боложо тодорһоор үнинэй юм. Хэдэн арбаад жэлдэ газар доро орожо, нүүрһэ малтадаг байгаа.

—Ажалай ветерануудаа наһанайнгаа амаралтада гараһаншье һаа, анханай абьяастайгаар түрэл коллективтээ туһалһаар.

Манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. Д. Тучинов, Б. С. Бальжиев.

УХААН БЭЛИГЭЭРЭЭ

Гараар хэгдэдэг хүндэ хүшэр хүдэлмэри бага болгохо, материальна баялигаа алмаха, арьбалха зорилго шахтын уран нарижуулагшад урдаа табинхай. Шахтын дирекци, профсоюзай комитет, ВОИР-ай эхин эмхи түлишын энергетическэ нөөсэнүүдые болон металл алмаха харалгануудые саг үргэлжэ үнгэргэдэг юм. Жэшээлхэдэ, нёдондо дүн хамта 5440 түхэригэй алмалтатай дурадхалнуудые уралан нарижуулагшад оруулһан байна.

Манай шахтын ВОИР-ай эхин эмхидэ 160 хүн, тэдэнэй олонхинь хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэд болоно. Байгша табан жэлэй хахад хугасаада 116 мянган түхэриг алмалтатай зуугаад дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэбэ. Буряадай АССР-эй габьяата уралан нарижуулагша, ВОИР-ай соведэй түрүүлэгшэ, шахтын механическа мастерскойн электрослесарь М. Т. Мухаметов ехэ алмалтатай дурадхалнуудые оруулдаг ажалай ветеран юм. Тиихэдэ газар дорохи үйлэдбэриие саашадань оньһожоруулан нарижуулха хэрэгтэ В. С. Смольянинов, В. А. Бучкин болон А. В. Парилов хубитаяа ехээр оруулна.

Хүдэлмэришэдэй бэлиг шадабарида, үүсхэл эдэбхидэ үргэн харгы олгохо гэжэ манай профсоюзна организациин комитет оролдоно гээшэ.

Ю. КУРЬЯНОВ,
Галуута-Нуурай шахтын профкомой түрүүлэгшэ.

ШАГНАЛ

Нүүрһэнэй промышленностиие хүгжөөхэ хэрэгтэ габьяатай байһанайнь түлөө «Гусиноозерская» шахтын горно хүдэлмэришэн **Раднаев** Баир Лубсановичта, Холбоолжоной нүүрһэнэй уурхайн экскаваторай машинист Фибих Владимир Августовичто **«Буряадай АССР-эй габьяата шахтер»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

* * *

Үйлэдбэриин эрхим үрэ дүнгүүдые түйлаһанайнь түлөө, шахтерой үдэртэй дашарамдуулан, «Гусиноозерская» шахтын слесарь-электрообмотчик **Аношин** Василий Георгиевич, Гусиноозерскын 3-дахи автобазын слесарьнуудай бригадир **Березовский** Владимир Филиппович, Холбоолжоной нүүрһэнэй уурхайн слесарь-дизелист **Лежнев** Сергей Васильевич, Холбоолжоной нүүрһэнэй уурхайн бульдозерой машинист **Федоров** Василий Степанович Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотануудаар** шагнагдаба.

МЭРГЭЖЭЛЭЙН ҺАЙНДЭРЭ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Түлишэ болон түүхэй эд ехээр олзоборилон аба горнягууд оронойнгоо Элшэ хүсэнэй программые дүүлгэдэ горитой хубитаяа оруулна.

Совет нүүрһэнэй промышленность ажалайнгаа эр улам үргэдхэжэ байнхай. Хоёр хахад жэлэй турша 1,7 миллиардһаа дээшэ тонно түлишэ малтагдаа. С хэдээ мянган тонноһоо бага бэшэ нүүрһэ малтажа даг бригаданууд—«мянгатанай» хүдэлөөндэ хабаадан үйлэдбэриин ашаг үрэ ба шанарые дээшэлүүлгэдэ ехэ битаяа оруулна. Иимэ коллективүүдтэ ажалай үү эдэбхи илангаяа үндэр ехэ. жаяг журамынь һайн ба Эдэ бригаданууд мүрысөө толгойлхо ёһоороол толгой

Һалбариин ажалшадай мэргэжэлэй һайндэртэ —Ш терой үдэртэ зорюулагдаһан баярай суглаанда ха дагшад энээн тухай хэлсэһэн байгаа. Баярай суглаан густын 26-да Москвада болобо.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь Н. И. Рыжков, СССР Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орло И. В. Архипов, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагшын н дэхи орлогшо И. П. Ястребов, хэдэ хэдэн министерс нүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, со лис мүрысөөндэ илагшад, ниислэл хотын олониты лөөлэгшэд суглаанай президиумдэ һуугаа. ПНР-эй ЧССР-эй горнягуудай түлөөлэгшэд эндэ байлсаба.

СССР-эй нүүрһэнэй промышленностиин мини Б. Ф. Братченко элидхэл хээ.

(ТАСС).

ЖОЛООШОДОЙ ХУБИТА

Ашагта малтамалай ашаа зөөбэрилдэг автотранспортын хабаадалгагүйгөөр нүүрһэшэд амжалта түйлажа шадахагүй. «Востоксибуголь» нэгэдэлэй Гусиноозерскын автобаза гол түлэб Холбоолжоной уурхайда нүүрһэ зөөдэг юм. Мантан томо БелАЗ-уудаар манай жолоошод гайтай хэмжээнэй ашаа шэрэнэ гээшэ. Тусхайлбал, мүнөө жэл дүн хамта 31,7 миллион тонно гэхэ гү, али нёдондонойхидо орходоо 11 процентээр ехэ ашаа зөөхэ түсэбтэй.

Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ бүхы жолоошод хабаадажа, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа бэлэй. М. В. Соболевой, С. А. Савранскиин, В. В. Вагановай экипажууд хахад жэлэй түсэбһөө гадуур тус тустаа 15 мянган тонно ехэ ашаа зөөжэ, социалис мүрысөөндэ эрхимлэбэ. Мүн Ю. Головиной, А. Мангировай, Н. Петровой экипажууд абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлнэ. М. Мункуев, А. Машанов, Д. Жамбалов гэгшэдэй оролдосотой хүдэлмэриие тэмдэглэмээр.

Экипажуудые хамтын подрядай гуримаар хүдэлгэхэ хэмжээнүүд абтанхай. Шэнэ гуримай нэбтэрүүлэгдэһэн экипажуудта ажалай бүтээсэ дээшэлжэ, тоһо-түлишын гаргаша алмагдаһаниинь элитэ болоо. Бухы экипажуудые түрүү онол аргаар хүдэлгэхэ эрхэ байдалые түхеэржэ байнабди.

Һая срэһэн баяртай мэдээсэл манай жолоошодой, инженерно-техническэ хүдэлдэлмэрилэгшэдэй урма зоригые бадаруулба. Байгша оной эхинһээ хойшо амжалтатайгаар хүдэлһэнэймнай түлөө манай автотранспортна предприятида СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин Бүхэсоюзна мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэтэй классна дээдэ шата тодорхойлогдобо. Одоол бэлиг шадабарияа харуулха зорилготойгоор манай жолоошод оролдожо байнхай.

...Үдэр һүнигүй шахуу сэлгээ Сэлэнгын талые урагша хойшонь хаха зураһан дардам харгынуудаар хүсэтэ БелАЗууд хүнхинэлдэн һубарина.

С. ДУЛЬСКАЯ,
Гусиноозерскын автобазын «Востоксибуголь» нэгэдэлэй экономист.

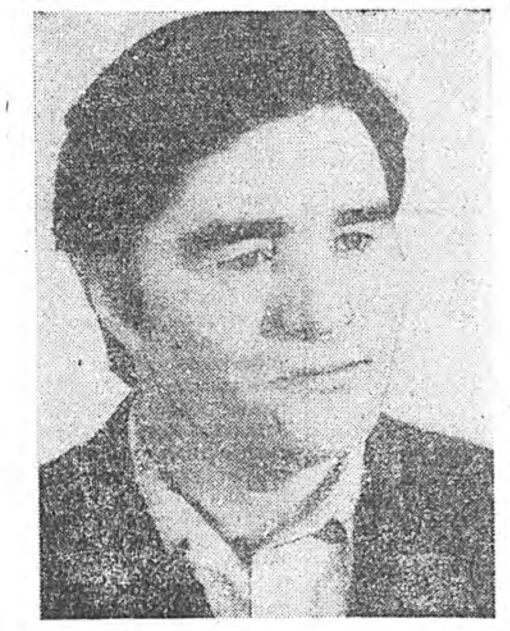

Шахтын партийна организациин комитедтэ Василий Георгиевич Аношин ерэжэ, коммунист болохом гэжэ шиидэһэн тухайгаа мэдүүлбэ. Шахтернууд ехэтэ гайхаба:

—Партиин гэшүүн бэшэ юм һэн гү? Хододоол түрүү зэргэдэ ябажа, үүсхэл эдэбхи гаргадаг, хамтын хэрэг гэхэдэ, хамсыгаа шуугаад оролсодог хүн ха юм. Мүн жэшээтэ ажалаарнь сэгнэхэдэ журамыень харахада, хүн шэнжээрнь тухайлхада, ёһотой коммунист гээшэл. Мүнөө болотор партида ороогүй ябаа юм гэжэ үнэншэхөөр бэшэл.

—Танай шиидхэбэриие, Василий Георгиевич, халуунаар дэмжэнэбди,—гэжэ парткомой секретарь Сергей Павлович Минеев хүдэлмэришэнэй хүдэр гарые барин амаршалхадаа нигэжэ хэлээ һэн. —Манай организацида дайшалхы боец жагсахань ха юм.

ОЛОНОЙ НЭГЭН

Олон жэлэй шударгы ажалаараа ш тер Аношин коллектив соогоо хүндэ болоһон байна.

Газар дорохи орёо бэрхэ байдалда дэлһэн хүнэй шэнжэ олон шалгалта даар туршагдадаг гээшэ. Хүсэ ша хүдэржэхэ, шэн зориг хатуужаха. гөөр ямаршье баатар байгаа һаа, жуудаа хүдэлдэг нүхэдэй зэм мүр шэлсэнгүй, хамтын хүсэндэ найдан гансаархандаа горитой юумэ хэжэ ша хагүй гэһэн шахтернуудай дүрим агша. Василий Георгиевич иимэ эб булэ соо хүмүүжүүлэгдэн шахте мэргэжэлдэ һайнаар дүршэжэ, ажал шалгаржа эхилээ бэлэй. Нүүрһэ мал абалгада ганса бар хүсэн бэшэ һүө гэн ухаан бодол хэрэгтэй. Ажалаа зо тааруугаар эмхидхэжэ шададаг бай ниинь обёоржо, нүхэдынь Васил Георгиевичые забойщигуудай бригад раар томилхо гэһэн дурадхал оруул байна.

Тэрэнэй толгойлдог бригада олон лэй туршада нүүрһэ абалгаар ша соогоо шалгаржа, эрхим дүнгүүдые т лаа. В. Г. Аношиной фото-зураг Хүн лэлэй самбар дээрэ саг үргэлжэ хар дадаг. Амжалтануудые түйлаһанай лөө тэрэ шахтерой Алдар Солын III ш тын хүндэтэ тэмдэгээр шагнагдаа к

Эдир наһанһаа хойшо Василий Ге гиевич техникэдэ тон дуратай бай илангаяа электротехникээр ехэтэ һон ходог бэлэй. Шахтын үйлэдбэридэ эл тротехническэ оньһон орёо түхеэрэл нүүд ашаглагдадаг юм. Иимэ техн газар доро тон найдамтайгаар хүдэл дэхэ ёһотой байһаниинь мэдээжэ. Уш иимэһээ эрхим мэргэжэлтэй электрос сарьнууд шахтын алтан кадрнууд бо но. Энэ мэргэжэлдэ һуража, В. Г. Ан шин шахтын түбэй мастерскойдо хүд хэсэ оробо. Тэрэнэй хабсарһаһан гү. а заһабарилһан электрооньһонууд газ доро аюулгүй найдамтайгаар хүдэл дэхэ гэжэ шахтернууд үнэн зүрхэн этигэдэг. Энэ участогташье Васил Георгиевич эрхимүүдэй нэгэн болож шалгаранхай.

Нийтын ажалда угаа эдэбхитэйгээ хабаадалсажа, шахтернуудай этига найдабарида хүртэһэн байна.

Партиин гэшүүндэ кандидат Б. Аношин мүнөө жэшээтэ ажалаараа, жэ хэни ажабайдалаараа, нийтын аж ябуулгаараа коммунист боложо шада байһанаа батална.

А. СЕРЕБРЕННИКОВ,
Галуута-Нуурай шахтын дархан.

ЭСЭГЫН ЗҮРГЭ

Шахтёрой мэргэжэлдэ һургаха горно-промышленна һургуули Гусиноозерскдо 1946 ондо нээгдээ бэлэй. Түрүүшын хоёр жэлэй турша соо эндэ гайхамшагта бэрхэ мэргэжэлтэд һурган хүмүүжүүлэгдэһэн байна. Социалис Ажалай Герой Г. Д. Тучинов, Ленинэй орденто В. Ф. Яковлев, Ажалай Улаан Тугай орденой кавалернууд Б. С. Бальжиев, М. С. Ержин, М. Т. Шакирзянов, Н. Е. Козулин гэгшэд шахтын омогорхол болонхой.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо эндэ (мүнөөнэй ГПТУ-3) гансашье шахтёрой бэшэ, мүн нүүрһэнэй үйлэдбэридэ хабаатай долоон мянган мэргэжэлтэд бэлэдхэгдэһэн байха юм. Мүнөө 7 түхэлэй мэргэжэлдэ 400 гаран хүбүүд, басагад һурана. Инженерно-педагогическа коллективэй олон гэшүүд үйлэдбэридэ урдань хүдэлжэ, дүршэлөөрөө шахтёрнуудай дунда хүндэтэй болоһон зон юм. Дүй дүршэлөө, эрдэм мэдэсээ Д. С. Теплов, С. Ц. Дашиев, Г. П. Красивых, В. С. Исмагилов болон бусад хүдэлмэришэдэй залуу халаание һургаха хэрэгтэ бэлиг шадабарияа дууһан зорюулна.

Һуралсалай һайн эрхэ байдал училищида түхеэрэгдэнхэй гээшэ. 6 мастерской болон мэргэжэл мэргэжэлээр илгажа түхеэрэгдэһэн тусхай 5 кабинет мүнөө үеын хэрэгсэлнүүдээр хангагданхай. Эдэ бүгэдэмнай мэргэжэлээрээ хүдэлхэ бодото байдалтай дүтэлүүлэгдэһэн оньһон техникэ, тэрэнэй макет болон харуулан ойлгуулха зүйлнүүдээр баян юм.

Манай училищида шахтын электрослесарьнүүдые, автоматикын мэргэжэлтэдые, экскаваторнуудай машинистнүүдые, БелАЗ-уудые заһабарилха механигуудые болон бусад хүдэлмэришэд бэлдэгдэнэ. Бидэ Гусиноозерскын һургуулинуудтай нягта холбоотой байжа, горнягай мэргэжэл шэлэхэ эрмэлзэлтэй эдиршүүлэй шиидхэбэриие дэмжэнэбди. Нэрэ солотой шахтёрнууд манай училищида ерэжэ, ажал хэрэг тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэдэг заншалтай болонхой. Шахтёрой харгы зам шэлэһэн залуушуул олон. Тусхайлбал, суута горняк Петр Илларионович Коноваловай хүбүүн Алексей манай училищи дүүргээд, мүнөө Холбоолжоной уурхайда комсомол-залуушуулай бригада хүтэлбэрилнэ.

Училищидэ хамтын байра, столово, спортивна зал гэхэ мэтэнүүд бии. Хатарай, хоорой, вокальна-инструментальна кружогууд хүдэлнэ.

Н. ТИГАНОВ,
Гусиноозерскын ГПТУ-гай директор.

АМЖАЛТАТАЙ

Шахтернуудай үдэрые угтуулһан социалис мүрысөөндэ Галуута-Нуурай шахтын хүдэлмэришэдэй дунда Валерий Спиридонович Можаров, Григорий Ильич Каленых гэгшэдэй комплексно бригаданууд шалгарна. Сүүдхэ бүри тус тустаа 1000 тонноһоо бага бэшэ галта шулуу эдэ бригаданууд малтадаг болонхой. Үнгэрһэн һарада шахтын коллектив түсэбтэ даабаряа 114 процент бэелүүлжэ шадаа.

Н. НАМСАРАЕВ.

БАГЛАА СЭСЭГҮҮД

Газар доро ажалтай зондо номин тэнгэри, шаргал наран, илдамхан сэсэг юунһээшье сэнтэй байһаниинь мэдээжэ. Шахтёрнуудай город Гусиноозёрскдо тиимэһээ сэсэг ургуулха гоё һайхан эрмэлзэл ехэтэ һайшаагдадаг гээшэ.

Жэл бүри шахтёрой үдэртэй дашарамдуулан, эндэ сэсэгүүдэй выставкэ эмхидхэгдэжэ, олоной һонирхол татадаг.

Энэ зун хүйтэншэг, бороотойшье байжа, сэсэг ургуулгада нүлөөлөө гэбэшье, уран һайханда дуратайшуул урма зоригоо хухарангүй, сэсэгүүдэйнгээ дэльбэ бөөмэйлэн, гоёхонуудые ургуулжа шадаба. В. Е. Кондратьевагай, П. Ф. Коробенковагай, В. И. Леонтьевагай ургуулһан сэсэгүүд үнгэ шарайнгаа, шэнжэ түхэлөөрөө гоё һайханаар харагдана. Георгин, астра, пион, лили болон бусад сортынхид һолонготон нахилзажа байха юм. М. Я. Кваско шад улаан роза сэсэг ургуулаа. Шэрүүн манай хизаарай бадма сэсэгүүдэй дунда тэрэ хатан гоохон мэтэ илгаран үзэгдэнэ. Суута шахтёрнууд Балалаешниковтан сэсэгүүдэй оранжерейтэй юм. Гэрэй эзэн эхэнэр Анастасия Евгеньевна сэсэгүүдээр ажабайдалаа шэмэглэжэ шадана.

«Һалбаран сэсэглэг лэ түрэл Буряад оромнай!» гэжэ энэ выставкэ мүнөө жэл нэрлэгдэбэ. Сэсэгүүдээр онсо өөрын удхатай композицинууд уралан бүридхэгдэхэдөө, «Энхэ тайбан байдалай тэмдэг», «Шахтёрой баглаа», «Инаг дуран», «Хөөрхэнхэнээ» гэһэн темэнүүдые тайлбарилжа шадана.

Т. МИТКИНОВА,
Гусиноозёрско горгүйсэдкомой соёлой таһагые даагша.

ГОРНЯГУУДАЙ АЛДАР СОЛО

АЖАЛАЙНГАА илалтануудые тэмдэглэн, копрнууд дээрээ улаан одонуудые носоодог заншалта гурим шахтёрнуудта бии юм. Тиимэ одод тэдэнэй өөһэдынь һайндэрэй урда тээ илангаяа олон байдаг. Юуб гэхэдэ, заншалта һайндэрөө угтуулан ехэ амжалтанууд түйлагдана ха юм.

Һалбариин гол продукци болодог шулуун нүүрһэн арадай ажахын олохон һалбаринуудта— энергетикэдэ, металлургида, химидэ, ажаһуудалдашье үргэнөөр хэрэглэгдэдэг. Оронойнгоо энергетическэ программые бэелүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые хүсэн оролдон горнягууд түлишэ болон түүхэй эд бүри ехээр үгэхые оролдоно.

Шахтёрнуудай заншалта һайндэрэй урда тээ ТАСС-ай корреспондент СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министрэй нэгэдэхи орлогшо М. И. Щадовтай уулзажа, табан жэлэй гурбадахи жэлдэ һалбариин хэр хүдэлжэ байһан тухай хөөрэжэ үгэхыень гуйба.

Өөрынгөө заншалта һайндэрые горнягууд үндэр амжалтануудаар угтажа байна. Нүүрһэ олзоборилгын долоон һарын түсэб дүүргэгдээ. Жэлэй эхинһээ түсэбһөө гадуур 800 мянган тонно нүүрһэн абтанхай. «Донецкуголь», «Красноармейскуголь», «Якутуголь», «Новомосковскуголь», болон бусад нэгэдэлнүүдэй коллективүүд эрхим һайнаар хүдэлжэ гараа.

Мүнөө табан жэлээ хахадлаад байхадаа һалбаримнай ажалайнгаа дабшасые түргэдхэнэ гээд тэмдэглэмээр. Хоёр хахад жэл соо 1,7 миллиард тонно түлишэ абтаа. Красноярска хизаарта Бородинска уурхайда, Примориин хизаарта Павловска уурхайда, Яхадта Нерюнгриин уурхайда шэнэ үйлэдбэриин хүсэнүүд ашаглалгада оруулагдаа. «Западно-Донбасская» шахта болзорһоо урид хүдэлгэгдэжэ эхилээ.

Үдэр ерэхэ бүри олошоржо байһан малталгын хүсэтэ техникэ үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ нүлөөлнэ. Тэрэнэй туһаламжаар горно-геологическа хүшэр хүндэ эрхэ байдалтай хэбтэшэнүүдые ашаглаха арга боломжо олдоно. Мүн нээмэл аргаар нүүрһэ олзоборилхо түрүү аргын хүгжэлтэ ехэ түлхисэ үгэнэ.

Гэхэтэй хамта, һалбариин олонхон предприятинуудта түлишэ олзоборилхо, тэрэнээ хэрэглэгшэдтэ хүргэхэ, малталгын техникэ гаргаха түсэб дүүргэгдэнэгүй. Үйлэдбэриин хүсэнүүд удаанаар ашаглагдана, шэнэ предприятинуудые хүдэлгэжэ эхилхэ болзор сахигданагүй. Доторойнгоо нөөсэ арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэжэ, ажахыгаа эрхилхэ онол арганудаа нарижуулбал, һалбаримнай хүдэлмэрилэгшэл гээгдэл, дутагдалнуудые усадхажа, табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхэ, КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он), июниин (1983 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ байна.

Нүүрһэнэй промышленностиин хүгжэлтын гол нөөсэнүүдэй нэгэн гэбэл, социалис мүрысөөнэй эмхидхэл саашадань һайжаруулга болоно. Үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин шанар һайжаруулха талаар баян дүй дүршэл бии болоо. Энэ талаар түрүүшын табан жэлнүүдэй геройнуудай үүсхэлнүүдые үргэлжэлүүлэгшэд —«мянгатанай» хүдэлөөндэ хабаадагшад илангаяа ехэ хубитаяа оруулһан байна. Сүүдхэдэ 1000 тонноһоо бага бэшэ нүүрһэ олзоборидог бригаданууд журамтай, эмхи гуримтай, ажалдаа зохёохы ёһоор, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хандадаг байна. Тэдэнэр техникээ шадамар бэрхээр ашаглалгын, ажалаа таарамжатайгаар эмхидхэлгын, түрүү дүй дүршэл ажалдаа нэбтэрүүлгын үльгэр жэшээ харуулдаг юм. Һалбаридамнай 400 гаран иимэ коллективүүд хүдэлнэ. Тэдэнэр бүхы олзоборилогдоһон нүүрһэнэй дүшэ гаран процентые үгэдэг. «Мянгатанай» энэ эршэтэ үүсхэлые проходчигууд, экскаваторщигууд, транспортнигууд гэхэ мэтэ бусад мэргэжэлтэдэй дэмжэдэгынь һайшаалтай.

«Мянгатанай» хүдэлөөн улам үргэдэн, удханьшье дээшэлнэ: жэлдэ 500 гаран тонно нүүрһэ олзоборилгын түлөө тэмсэдэг бригаданууд олошорно.

Шахтёрой заншалта һайндэрые, ажалдаа коммунис ёһоор хандахын түлөө хүдэлөөнэй 25 жэлэй ойе угтуулһан социалис мүрысөөндэ Кузбассай «Зыряновская» шахтын Социалис Ажалай Герой М. Решетниковэй толгойлдог бригада онсо шалгарһан байна. Тус бригада һалбаридаа эгээл түрүүлэн жэлэй эхинһээ миллион тонно нүүрһэ олзоборилоо.

Сүүдхын эгээл ехэ олзоборилго Кузнецкын «Распадская» шахтын П. Фроловой бригада харуулаа. Тус бригада сүүдхэ соо 11,3 мянган тонно нүүрһэ малтаһан байна. Энэл ха юм үндэр мэргэжэлэй, ажалай болон үйлэдбэриин эрхим эмхидхэлэй, даалгагдаһан хэрэгтэ харюусалгатайгаар, ажалдаа коммунис ёһоор хандалгын ашаг үрэ.

Мүнөө жэлдэ Социалис Ажалай хоёр дахин Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн «Ростовуголь» нэгэдэлэй «Майская» шахтын М. Чихэй Кузбассай «Нагорная» шахтын И. Е. Дроздецкиин бригаданууд урдынхи мэтэ үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлжэ байһаар.

— Үндэр мэргэжэл, үшөө һайнаар хүдэлхэ эрмэлзэл, ажалай ба үйлэдбэриин журам шангадхалга шахтёрнуудта үндэр үрэ дүн түйлажа оронойнгоо экономикын хүгжэлтэдэ ехэ хубитаяа оруулхадань туһална,— гэжэ нүхэр М. И. Щадов онсолбо.

АХА ДҮҮ АРАДАЙМНАЙ УРАН БЭЛИГТЭН

СЭДЬХЭЛЭЙ УЯНГА

Герагай дурбэнэй үдэрэй 4 час багаар Ц. С. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейн дэргэдэ олон зоной суглараад байхань харагдаа hэн. Үшарынь гэбэл, тэрэ үдэр Монгол ороной суута уран зураашa Ням-Осорын Цултэмэй зохёохы ажалда зорюулагдаhан түсхай выставкэ нээгдэхэ ёhотой байгаа бшуу.

...Музейн үргэн ехэ фойе соо сугларhан хүнүүд хоорондоо гүбэр-шэбэр дуугаралсан, выставкые нээгшэдэй ерэхые тэсэмгэйгээр хүлеэнэд.

—Айхабтар бэрхэ уран зураашa юм гэжэ үнихэнэй дуулагша hэм. Выставкээ өөрөө хүргэлсэжэ ерэбэ гэжэ мэдэн гэсуугаа, хамагаа орхёод, яаража ерэбэлби,—гэжэ нэгэ наhажаал хүн сэдьхэлээ хүдэлhэн янзатайгаар хажуугаархидтаа мэдүүлнэ.

—Жанжан Сүхэ-Баатарай дүрэ зурагай, үшөөшье хэдэн бүтээлнүүдэйнь буулгабаринууд намда бии,—гэжэ булэг залуушуулай дундаhaа хэнэйшьеб омогтойгоор хэлэхэнь дуулдана...

Уданшьегүй тон ехээр хүлеэгдэhэн айлшанайнгаа республикын албан зургаануудай түлөөлэгшэдтэй, Буряад ороной мэдээжэ уран зураашадтай суг выставкын зал руу орохо ерэхэдэнь, сугларгашад үнэн сэдьхэлhээ баясажа, халуун альга ташалгаар угтана.

Нэн түрүүлэн РСФСР-эй арадай уран зураашa, Буряадай АССР-эй Уран зураашадай холбооной правлениин түрүүлэгшэ Д-Н. Д. Дугаров хүндэтэ айлшанаа, выставкэдэ сугларгашадые республикынгаа уран зураашадай зүгhөө халуунаар амаршалhанайнгаа удаа, Монгол ороной мэдээжэ уран зураашын зохёохы ажалайнь намтартай тобшохоноор бүгэдэниие танилсуулба.

Удаань КПСС-эй Буряадай обкомой соёлой таhагые даагша Д. Т. Цыремпилов уран зураашада угтамжын баяр мэдүүлжэ, Буряадай ниислэл хотодо асаржа ерэhэн выставкынь амжалта түгэсөөр үнгэргэгдэхые хүсэбэ.

РСФСР-эй Уран зураашадай холбооной референт М. В. Хабарова Ням-Осорын Цултэмые мүн лэ халуунаар амаршалжа, Совет уран зураашадай зүгhөө дурасхаалта бэшэг барюулба.

hүүлээрнь Ням-Осорын Цултэм өөрөө выставкэдэнь суглаhан зондо баяр баясхалангай үгэнүүдээр хандаха зуураа:

—Эрхим анданар aa! Мүнөөдэр үзэсхэлэнтэ hайхан Буряад республикын ниислэл хото Улаан-Үдэдэ хүрэжэ ерээд, уран бүтээлнүүдэйнгээ выставкые нээлгын баяр ёhололдо хабаадалсажа байhандаа тон ехээр баясанаб,—гэбэ. —Республикымнай зүблэлтэ Совет оронтой холбоо барисаагаа байгуулдаг нэгэ замай Улаан-Үдөөр үнгэрдэгыень таа бүгэдэ мэдэнэт. Тиимэhээ түс выставкээ нэн түрүүн Улаан-Үдэдэ нээхээр хараалhан байгаабди. Совет, монгол арадууд эбдэршэгүй хани барисаатай болоhoop үнинэй. Тэрэ тоодо хоёр ороной зохёохы ажалтаншье хоорондоо баян дуршэлөөрөө хубаалдалсадаг, бэе бэедээ айлшалалсадаг юм. Тиимэ ушарhaa Монголой зураашад Буряадай урашуултай хэдэн арбаад жэлэй туршада үнэн нүхэдэй ёhoop выставкэнүүдээрээ андалдалсана гээшэ.

Удаань тэрэ, өөрөө торгон улаан лентые хайшалжа, сугларгашадые выставкын зал руу уриба.

«Түрэл оронойнгоо үзэсхэлэнтэ hайхан байгаалиие, ажалша бүхэриг арад зониие, хүгжэн hалбарhан хото городуудые, сэлгеэн агаарта хүдөө нютагуудые уран бүтээлнүүдтэ шадаха зэргээрээ харуулхые оролдоо hэм»,—гэhэн уран зураашын үгэнүүдые эслүүдгүй hанаандаа оруулан, музейн залнуудаар ябанабди.

Уран гоёор бүтээгдэhэн удаха түгэлдэр зурагууд эндэ хэды олон бэ! Хүршэ ороноймнай үзэсхэлэнтэ hайхан байгаалиие харуулhан «Тайхар», «Тунгалаг Тамир», «Шулуута гол», «Аажам үдэшэ» гэhэн бүтээлнүүд, ажалай түрүүшүүлэй алдар солые мүнхэлhэн «МНР-эй Ажалай Герой Лувсан», «Бригадир Ядамсүрэн», «Малшан эхэнэр», «Мянган hүрэгүүдэй эзэн» гэhэн дүрэ зурагууд онсо түхэл хэлбэреэрээ олон харагшадай анхаралые татана.

Мүн тиихэдэ Монгол ороной мэдээжэ зохёохы ажалтанда зорюулагдаhан «ехэ захатануудые» обёоронгүй үнгэрхөөр бэшэ байгдаа. Жэшээлбэл, БНМАУ-гай Гурэнэй шангай лауреат С. Удвалай дүрэ зурагые бэлигтэй мастерай ехэ нарижа бүтээhэниие тэмдэглэхээр. Энэ зураг дээрэ уран зохёолшо ажалайнгаа столой саана hууhаар харуулагданхай. hайхан шарайдань тэрэнэй гүн сэдьхэлэй байдалые харуулhан ямаршьеб, нэгэ үгөөр тайлбарилшагүй шэнжэ үзэгдэнэл гэнэ...

Ням-Осорын Цултэм монгол арадай жэнхэни уран зурагые hэргээн хүгжөөхэ хэрэгтэ бага бэшэ хубитаа оруулhан hэн байха. Заншалта монгол зурагай дэбтэгдэшэгүй шэнжэтэй «Уряал», «Хурмастын чуулган», «Хүсэл», «hүр харбагша», «hайхан үреэл» гэhэн выставкэдэ асарагдаhан бүтээлнүүд, шэнжэлхэ табан бүтээлынь харагшадайшье, искусство шэнжэлэгшэдэйшье, үндэр сэгнэлтэдэ хүртэбэ. Онсо түхэл маягаараа, hолонгошуу hайхан үнгэ шэрээр, арадай аман зохёолhoo үндэhэлhэн гүнзэгы удхаараа эдэ зурагууд бүгэдэндэ hайшаагдаhан байна.

Европоор болон Ази түбээр хаа хаанагүй аяншалhан тула уран зураашын үзэhэн харahан орон нютагуудайнгаа байгаалиин hайханиие, арад зонойнь онсо өөрсэ ёhо заншалые үйлэн бүтээлнүүдhээ хэдэн булэг зурагууд соогоо харуулагданхай, hайхан сэдьхэлээ ханамаар бэшэ зохидхонууд бэ. «Зураг бүхэнниинь сэгнэшэгүй үнэтэй субад эрдэни мэтэл»,—гэжэ республикымнай мэдээжэ уран зураашан Д-Н. Д. Дугаров энэ булэгүүд тухай дэмы бэшэ хэлээ ёhотой.

Выставкэдэ табигдаhан бүсэдшье зурагууд сугларгашадые тон ехээр хужарлуулаа. Оюун бэлиг түгэлдэр Монгол уран зураашын выставкэ нээлгэдэ хабаадалсаhан хүн бүхэн hанаандаа баяртай ошоо hэн.

Б. ДОРЖИЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ням-Осорын Цултэм выставкэдэ ерэгшэдтэ зурагууд тухайгаа хөөрэжэ байна.

А. ШОЙЖОЛОВОЙ фото.

Монгол hайхан ороноо

СЭСЭГЭЙ ТАБАН ДЭЛЬБЭ

Хүнэй ажабайдалда огтошье хүлеэгдээгүй hонин, тэрэ мүртөө мартагдашагүй аад, дэмбэрэлтэ hүлдэтэй уулзалганууд болодог юм байна. Би мүнөө тиимэ уулзалгануудай нэгэн тухай совет уншагшадта хөөрэжэ үгэхэ хүсэлтэйб.

Байгша оной май hарада ороноймнай ниислэл Улаан-Баатарта Монголой революционно залуушуулай союзай XVIII съезд боложо үнгэрөө hэн. Олон зуун мянган эрхим залуушуулые түлөөлhэн 700 гаран делегат энэ ехэ хуралдаанда Улаан-Баатарта сугларaa бшуу. Тэрэл үдэрнүүдтэ бидэ, журналистнууд, хэн хаанаhaa ерээб, ямар алдар суута коллективые түлөөлнэ гээшэб гэжэ hонирхоо haаб забди даа. Тиихэдээл нэгэ hонин үшар элирүүлээ ха юмбиб. Юуб гэхэдэ, тэрэ долоон зуу гаран делегадай дунда аяар табан басагад тон адли — Мүнхэсэсэг гэhэн нэрэтэй байба. Монголhoo оршуулхада, энэ hайхан нэрын удха баранда ойлгосотой ёhотой.

Тэрэ табан басагад табан ондоо нютагhaa ерээ. табуулаа бahал ондо ондоо мэргэжэлтэй—нэгэниинь буд нэхэгшэ, нүгөөдүүлынь hаалишан, шубуушан, ээрэгшэ ба hургуулиин hурагша. Юрэдөөл, табан Мүнхэсэсэг амиды hайхан нэгэ сэсэгэй табан дэльбэ мэтэ намда haнагдаа бэлэй. Тиимэhээнь лэ түд бүхэн тухайнь богонёоршье haань хөөрэхыемни зүбшөөгыт.

ДОЛЖИНСҮРЭН ГИИН МҮНХЭСЭСЭГ. Тэрэ ажабайдалайнгаа бодото намтарые үшөө ПТУ-да hуража байхадаа эхилhэн юм. Училищияа дүүргээд, дүрбэн жэл соо фабрикада хүдэлөө. Суг хүдэлдэг хани басагадынь тэрэниие ревсомолой XVII съездэ делегат болгожо эльгээгдээ hэн. Делегат болооб гэжэ мэдэрхэдээ, эдир басаган унтангүй шахуу хоноо бэлэй. Сэдьхэл зүрхэнэйнь хүдэлhэниинь гайхалтай бэшэ даа. Съездын hүүлээр тэрэ далижаhан юумэн шэнги бүри эршэтэйгээр, эдэбхитэйгээр ажалладаг болобо. Дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгашье абаhаниинь гайхалгүй.

Ойлгогдоогүй байтарнь табан жэл үнгэршэбэ. Хани басагадынь Мүнхэсэсэгые дахинаа энэ XVIII съездын делегадаар дэбжүүлбэ ха юм. Энэ саг болзор соо басаганай ажабайдалда ямар хубилалтанууд болоо гээшэб? «Шанарай талаар республикын рекордсмен» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Тиихэдэ «Үйлэдбэриин эрхимлэгшэ» гэhэн алтан медаляар, Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа. Эдир залуушье haа, Арадай Ехэ Хуралай депутадаар hунгагдаа. Москвада үнгэргэгдэhэн XXII Олимпиин наадануудые хараха зол хүртөө. Юушье хэлэхэбши, үнгэрhэн энэ түргэн жэл залуу басаганай ажабайдалда үнэхөөрөөшье үльгэр мэтэ байгаа даа.

Залуу коммунистка, Улаан-Баатарай ээрэлгын нэгэдэхи фабрикын түрүү хүдэлмэрилэгшэ Мүнхэсэсэг мүнөө ябажа байгаа долоодохи табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабарие болзорhoonь урид бэелүүлhэн габьятай. Тиихын түлөө оройдоол хоёр жэл гурба hара саг гаргашалаа ха юм. Мүнөө тэрэ дээшэлүүлэгдэhэн шэнэ уялга абажа, 1985 оной hүүл хүрэтэр арбан жэл дүрбэ hарын даабари сүм бэелүүлхээр зорижонхой. Өөрынгөө үүсхэлээр эрхим шанарай продукци үйлэдбэрилдэг залуушуулай бригада эмхидхээд, тэрэнээ толгойлно. Энэ бригада түхай алдар суу бүхы Монгол орон дотор таранхай.

БАТЫН МҮНХЭСЭСЭГ. Буд нэхэдэг мэргэжэлтэй. 1977 ондо арбадахи класс дүүргээд, саашаа hураха хүсэлтэйшье haа бэеэ даагаад хүдэлхэ гэжэ шиидэhэн, тиин үйлэдбэридэ шэлжэhэн намтартай. Гурба hарын курсада ябажа хоёрдохи разрядтай болоhон юм.

—Үнгэрhэн жэл намда ехэ урагшатай hайн байгаа даа, —гэжэ тэрэ хөөрэнэ. —Алишье талаараа.

Үнэхөөрөөшье, энэ жэлдэ Мүнхэсэсэг үйлэдбэриин эрхимлэгшын нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, МРСМ-эй алтан медаль абаа. Энэ табан жэлэй түрүүшын хоёр жэл соо Мүнхэсэсэг гурбан жэл хоёр hарын даабари дүүргэhэн, харин табан жэлэй дүүрэтэр долоон жэлэй даабари бэелүүлхэб гэhэн үндэр уялга абаад ажаллажа байнхай.

—Ажал хүдэлмэридэшни эгээл гол шухалань юун бэ гэжэ асуухада, тэрэ иигэжэ харюусаа:

—Минии бүтээн гаргаhан продукци эрхим шанарай байhайл гэжэ оролдон хүдэлдэгби.

НАЙДАНДОРЖИИН МҮНХЭСЭСЭГ. «Гачурт» гэжэ гүрэнэй ажахын түрүү hаалишан. Оройдоол арбан дүрбэ наhатай байхадаа гүлмэр зөөлэхэн хургануудаараа үнеэнэй хүхэндэ хүрэhэн юм. Түрүүшын үедэ ехэшье хүшэр хүндэ бэлэй. Нэтэрүү нэд тугалай мүргэхэhөө наагуур дашалан, эхэдээ дүтэлхэдэ, тэрэниие hалгаха шадал хүсэн эдир басаганда хаанаhaa байха hэм. Нэгэтэ бэшэ бархираадшье үзөө. Тэрэ гэhээр долоон жэл үнгэрөө... Энэ хугасаа соо Мүнхэсэсэг боргожоо, ажалайнгаа алтан жолоо hайн танижа абаа юм. Хэрбээ Мүнхэсэсэгэй энэ жэлнүүдтэ haahан hүү нэгэ доро ашаалан зөөхэ гээ haa, дүрбэн тонно шэнгэн бодос баттаадаг адаг таби шахуу автоцистернэ хэрэгтэй болохо гэжэ ажахын экономистнууд тоолон тодорхойлоо hэн. Жэлдэ тэрэ үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 2330 литр hү haaгaa. Энэ Монгол орондо түйлагдаhан үндэр үрэ дүнгүүдэй нэгэн мүн.

Мүнхэсэсэгэй найдамтайшье, шударга бэрхэшье ажал гүрэн түрын зүгhөө үндэрөөр сэгнэгдэжэ гэхэдэ болохо. Тэрэ зурагадахи табан жэлэй ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, «Үйлэдбэриин залуу эрхимлэгшэ» гэhэн аржагар бэшэгтэй алтан медаль абаа юм. Нютагай хуралай депутадаар хэдэн дахин hунгагдаа.

ДАШАЗЭВЭГИИН МҮНХЭСЭСЭГ. Шубуушанай мэргэжэл залуу басаган эхэ эгэшэ хоёрhoo халан абаhан намтартай. Тиихэдээ угай шубуушан болоно бшуу. Найман класс дүүргээд байхадаа, ревсомолой путевкоор шубуунай фермэ хүдэлхэеэ ошоhон юм.

—Би өөрынгөө мэргэжэлдэ угаа дуратайб—хара багаhaа эхилжэ эхэ эгэшэ хоёртоёо тэрэл фермын ошолдодог, шадаха зэргээрээ туhалдаг байгаа ха юмбиб. Минии доро үшөө дүрбэн хүбүүд, дүрбэн басагад үлэжэ ябана. Тэдээндээл ажалай ёhотой жэшээ харуулха зорилготойб,—гэжэ Мүнхэсэсэг хөөрэнэ.

Гурбан жэлэй туршада энэ басаган харуүhалжа байhан тахиянуудhaa 2,6 миллион үндэгэ абажа шадаа юм. Энэнь түсэбөөр харааалагдаhанhaa 50 мянган хэhэгээр үлүү гээшэ.

ЦЭВЭНДОРЖИИН МҮНХЭСЭСЭГ. Тэрэ Дунда-губиин аймагай дунда hургуулиин юhэдэхи класста hурадаг. Бүхы юhэн жэлэйнгээ туршада гансал «эрхим» гэhэн сэгнэлтэдэ хүртэдэг байгаа юм. Тиимэл хадань нүхэдынь Мүнхэсэсэгые hургуулиингаа ревсомолой эмхиин секретаряар hунгаа ёhотой. Тэрэ юрэл эрхим hурадаг басаган бэшэ, харин уран hайханай самодеятельностьдо эдэбхитэйгээр хабаададаг, спортивна мүрысөөндэ бэеэ hорндог.

Иимэл табан басагад, сэсэгэй табан дэльбэнүүд МРСМ-эй XVIII съездын делегадуудаар hунгагдаха золтой байгаа бшуу. Тэдэнэрэй зариманиинь съездын ендэр дээрэ гаража, үетэн нүхэдтөө хандан, сэльхэлэй халуун үгэнүүдые хэлэhэн юм. Нютаг нютагаа бусахадаа, ревсомолой урда партиин табиhан зорилгонуудые бэелүүлхэ дүлэтэ хүсэлтэй ябаhаниинь гайхалгүй ааб даа. Бэелүүлэлсэхэшье байханьлабтай.

Д. ЦЭРЭНДЭГВА,
Монголой публицист.
(АПН).

Улаан-Баатар.

ДЕПУТАТ — АРАДАЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭ

ЗУНАЙ ЗУЛГЫ ХАhАДА

Нарhатын совхозой хони хайшалалгын пункт хүрөөд, hүүлээрнь энэ ажахын эрхим хонишодой нэгэн болохо Даба Гармаевич Цыбиковтэ ошохо зорилготой парткомой кабинедhээ гарабабди. Зүгөөр hайн хүн hанаагаар гэдэг тэл, хайшалалгын пункт ерэхэдэмнай Даба Гармаевич бэеэрээ бидэниие угтажа байба.

— Отараяа үдын хойто тээл асараа hэм. Табан зуугаад хонидни оройдоол 2—3 часай туршада хайшалагдашаба. Оньhон техникэ гээшэмнай хүсэтэйл байна даа, — гэжэ хонишон сэхэл урма баяртайгаар хөөрэбэ.

Хони хайшалагшадай ехэнхинь hурагшад байба. Тэдэнэр машинаар, гар хайшануудааршье бага зэргэшье haадгүйгөөр ажаллажа үзэгдэбэ. Дүтэхэнэ хони хайшалжа байhан набтаршаг бэетэй, түргэ түргэн хүдэлсэтэй хүбүүнэй дэргэдэ ошожо, ажалдань хамhалсаха зуураа, Даба Гармаевич:

— Энэ минии аша хүбүүн. Баяр гэжэ нэрэтэй. 7-дохи классай hурагша, — гэбэ. Зунайнгаа амаралтын болходо Баярни намда туhалсадаг юм даа. Мүнөө хоёрдохи жэлээ хони хайшалалгада хабаадалсана. Нёдондо минил hooho зөөдэг hэн. Харин мүнөө өөрөө хайшалдаг болоо, — гэжэ үбгэн абань ашаяа магтаад абана.

Иигэжэ бидэнэр хони хайшалалгын үеэр Яруунын районоор ябахадаа, Нарhатын совхозой үниинэй хонишон, дайнай болон ажалай ветеран, коммунист, сомоной Соведэй депутат Даба Гармаевич Цыбиковтэй танилсаа бэлэйбди. Энэмнай хонин ажал дээрэ 36 жэлэй туршада, аяар 1947 онhoo ажаллажа ябаhан намтартай.

— Иигээд ажаллаад лэ ябагдана гээшэл ха юм. Мүнөө Нина Аня хоёр басагадаараа хамта хүдэлнэб. Даалгагдаhан 550 эхэ хониhoонь 550 хурьга абажа, гарза хоролтодо оруулангүй түлжүүлжэ байнхайбди, — гэбэ.

Даба Гармаевич наhанайнгаа амаралтада гараhаар хоёр жэл болобо. Тиигэбэшье тэрэ хүл хүнгэн, бүхы наhaараа олоhон баян дүй дүршэлөө мүнөө басагаддаа дамжуулжа байнхай. Сомсоведэй депутат Цыбиков жэл бүхэндэ 100 эхэ хонин бүриhөө зуунhaa дээшэ хурьга абадаг юм. Зунай зулгы хаhадашье тэдэнэр минин hуудаггүй, отарынгаа хонидто үбhэ тэжээлыень өөhэдөө бэлэдхэдэг гуримтай. Эдэнэр жэл бүхэндэ 100 центнер hайн шанартай үбhэ бэлэдхэдэг. Энэшье жэлдэ, үбhэ ногооной hайнаар ургаhанда хонишод ехэ урматай, түсэбhөө үлүү тэжээл бэлдэхээр зэhэнхэй. Мүнөө тэдэнэр Хуhан Толгой гэжэ газарта үбэлжөөндөө байгаад, хони, хурьганайнгаа эдихэ шэмэтэй үбhэ бэлэдхэжэ байнхай.

Даба Гармаевич үнэн сэхэ ажалайнгаа түлөө Ленинэй, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденуудаар шагнагданхай. Тэрэ сомоной Соведэй депутадаар олон дахин hунгагдаhан байна. Мүнөөшье депутадуудай нэгэ бүлэгые амжалтатайгаар эрхилэн, hунгагшадайнгаа захянуудые дүүргэхын, нютагайнгаа хүн зоной hуудал байдалые саашадань hайжаруулхын түлөө оролдон ябадагынь hайшаалтай.

Депутадайнь үүргэ тухай асуухадамнай, Даба Гармаевич эпеэбхилэн, иигэжэ харюусаба:

— Сомоной Соведэй бүхы депутадуудтай адли нэн түрүүн hунгагшадайнгаа үгэhэн захянуудые дүүргэхые оролдоноб. Тиихэдэ өөрынгөө ажалай талаар сабшалан дээгүүрхи модо шулуу арилгаха, адууhа малаа сабшаланда оруулхагүй хүдэлмэри ябуулгада хабаададагбди...

Х. ДОРЖИЕВА.

СРВ. Вьетнам арад эдэ үдэрнүүдтэ оронойнгоо бэеэ даанхай байдалтай болоhoop 38 жэлэй ойе тэмдэглэхэсэ байна. Ойн баярые угтуулан, ороной ажалшад үндэр амжалта туйлахын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совет ороной хабаадалгатайгаар баригдажа байгаа Фалай гэжэ теплоэлектростанцида хабсаралтын хүдэлмэринүүд дүүргэгдэхэ дүтэлоо.

ВИА—ТАСС-ай фото.

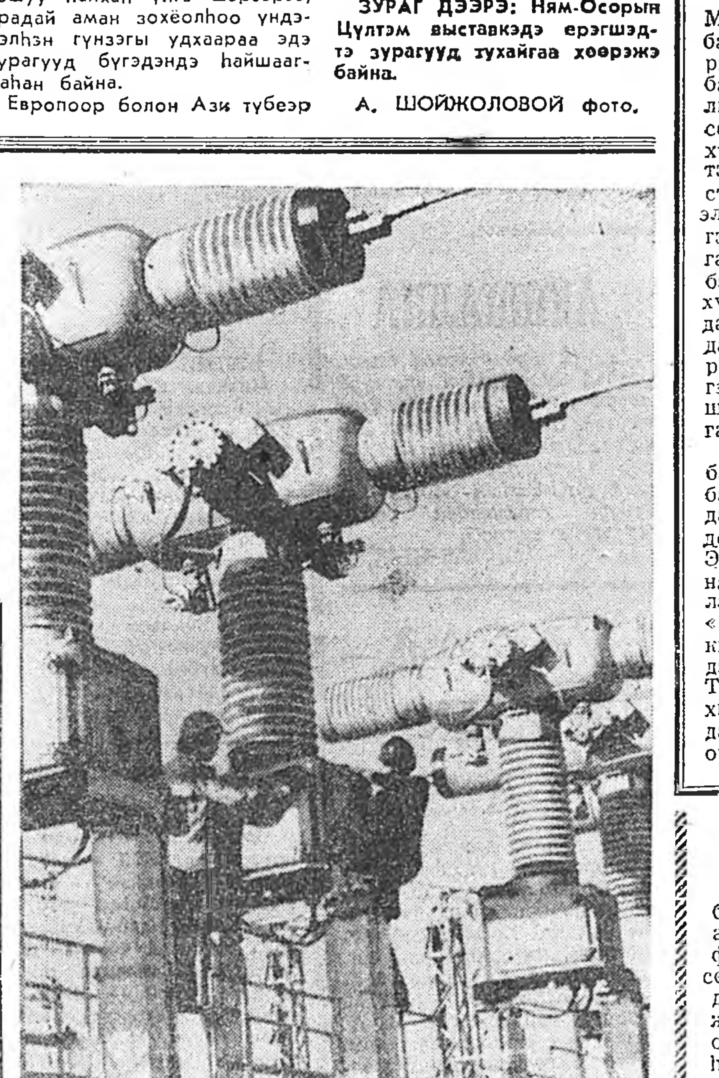

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

КОНТЕЙНЕРЭЭР АШАА ЗӨӨЛГЭ УРГАНА

БЕРЛИН. ГДР-тэ контейнерээр зөөгдэдэг ашаанай хэмжээн ургана. Ороной түмэр замаар томо гэгшын түмэр контейнерэй 500-гаад шахуу ашаанай поезднууд долоон хоног бүхэндэ үнгэрнэ. Тэдэнэр промышленна предприяти болон барилгын талмайнуудта, Балтиин далайн эрьеын портнуудта олон мянган тонно ашаа асарна. Ороной «далай тээшэ гараhан гол үүдэн» болохо Ростогто hара бүхэндэ контейнертэй 120 поезд ерэдэг юм. Контейнерээр зөөгдэhэн ашаанай хэмжээн hүүлэй 15 жэлдэ 20 мянганhaa 2,8 миллион тоннодо хүрэтэрөө ургаhан байна.

Республикын дэбисхэр дээрэ мүнөө гол түлэб промышленна томо районуудта, контейнернүүдые абаха ба ябуулха 30 гаран түсхай станци хүдэлнэ.

КООПЕРАЦИ ХҮГЖӨӨНЭ

ХАНОЙ. Меконг мүрэнэй адагта ба Хошиминэй оршон тойрон ажаhуудаг таряашадай гэр бүлэнэрэй 20 гаран процентнь үйлэдбэриин бригаданууд болон кооперативуудта нэгэдэнхэй. Барайгар ехээр тарижа ургуулдаг Вьетнамай энэ хубиин хахалагдадаг газарай табанай нэгэ хубинь хамтын хэрэглэмжэдэ юм. Таряашадай дунда ажалай эд нэгэдэлэй бүлэгүүдэй хүдэлөөн үргэдэнэ. Гансахан үнгэрhэн хахад жэлдэ 3 мянга шахуу иимэ бүлэг байгуулагдажа, тэдэнэй тоо 27 мянганда хүрэhэн байна.

Нютагуудтахи партиина болон ажахын зургаанууд ороной урда хубидахи хүдөө нютагуудые социалис ёhoop шэнэдхэн хүгжөөлгэдэ ехэ анхаралаа хандуулха зэргэтэй гээд КПВ-гэй ЦК-гай орган «Нян зан» бэшэнэ. Ажалай эб нэгэдэлэй бүлэгүүд, хүдөө ажахын машинануудые хамтааран ашаглаха хамжаанууд, үйлэдбэриин бригаданууд болон кооперативуудта таряашадай hайн дураараа орохыень бэлдэдэг, тэдэнэр хүдөө нютагуудта социалис ёhoop ажахы эрхилхэ эхин шатын hургуули болонхой.

(ТАСС).

ЭРДЭМТЭД-ФИЗИГҮҮДЭЙ СЕМИНАР

РИМ. Эб найрамдалай ба буу зэбсэгүүдые хуряалгын асуудалнуудаар эрдэмтэд-физигүүдэй уласхоорондын семинар Италиин Сицили арал дээрэхи Эрич хотодо боложо, социалис, мүн капиталис оронуудай эрдэмтэд хабаадаhан байгаа. СССР-эй, США-гай ба Баруун Европын түлөөлэгшэдэй хоорондо харилсаа холбоо тогтоохо тухай хэлсээнэй проектдэ гар табигдаhан байгаа. Энэ документ саг үргэлжэ хүдэлхэ научна бүлэгые байгуулхые хараална. Энэ бүлэг ядерна добтолгоhoo хамгаалалта хэхэ үргэн ехэ арга боломжо зохёон байгуулха тухай дурадхалнуудые шэнжэлхэ зэргэтэй.

Советскэ Союзай гаргаhан эб найрамдалта шэнэ үүсхэлнүүд нэн түрүүн КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. В. Андроповой haяхан американ сенаторнуудтай хөөрэлдэхэ үедөө хэмэл ододые унагаaха ямар нэгэн түхэлэй буу зэбсэгүүдые замбуулинай дайдада гаргалгые нэгэ талаhaa болюулха тухай дурадхалые семинарта хабаадагшад ехэ hонирхолтойгоор угтаhан байна. Совет делегациие толгойлогшо, СССР-эй Наукануудай академиин вице-президент Е. П. Велихов энэ дурадхалай шухала удха шанартай байhые тэмдэглэхэдээ, эб найрамдалай ба буу зэбсэгүүдые хуряалгын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ Советскэ Союзай правительство эрдэмтэдтэй саг үргэлжын харилсаа холбоо тогтоодог юм гэжэ мэдүүлбэ.

ХИЛЫН саанаhaa · ТАСС · АПН

ООН-ой ДЕЛЕГАЦИ НАМИБИ ОШОБО

ЛОНДОН. ООН-ой Генеральна секретарь Х. Перес де Куэльяр Намибиин асуудалаар ЮАР-ай засагаархидтай зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдые хэжэ дүүргэбэ. Аюулгүйн Соведэй мандадтай зохилдуулан, тэрэ иимэ хөөрэлдөөнүүдые хэhэн байгаа. Рейтер агентствын дамжуулаhанай ёhoop, ООН-ой делегаци Намиби ошохоёо мордобо. Анголотой хилэ шадар ороной хойто районуудтахи байдалтай танилсаха, Намибидахи ЮАР-ай политическэ ажал ябуулагшадтай, генеральна захирагшатай тэндэ уулзаха байна.

Намибиин асуудалые гуримшуулан шиидхэхын түлэ нэн түрүүн Кубын сэрэгүүд Анголоhoo гаргагдаха ёhотой гэhэн Урда Африкын талын табиhан эрилтэ тон таарамжагүй байна гэжэ Х. Перес де Куэльяр Кейптаунда үнгэргэгдэhэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Намибиин асуудалаар ООН-ой түсэбые дары түргөөр, хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ эрилтэ дэлхэйн олониитэ табина гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

ЗАМБУУЛИНИИЕ—АМГАЛАН ТАЙБАН БАЙДАЛДА

ТОКИО. «Сакура-2» гэжэ хэмэл одые сэрэгэй зорилготойгоор хэрэглэхэ эрхэ национальна оборонын управлениидэ олгохо гэhэн правительствын шиидхэбэри хадаа замбуулинай дайдые имагтал амгалан тайбан зорилготойгоор хэрэглэхэ тухай Японой парламентын тогтоолые бүдүүлигээр хазагайруулhан ябадал болоно, гэжэ «Акахата» газетэ сэгнэнэ. Замбуулинай аппарат сэрэгэй ехэ комплексын байгуулагдажа байhан Иводзима аралтай найдамтай холбоо барисаа тогтоолгодо хэрэглэгдэхэ юм. Онгосонуудые усадхаха харуулай самолёдуудай ба олон зорилготой вертолёдуудай подразделениин байрлуулагдаха энэ арал дээрэ ерэхэ жэлhээ «Ф-4» Фантом» түхэлэй истребительнүүдэй hуралсалые үнгэргэхөөр хараалагдана.

Замбуулинай дайдые шэнжэлгэнүүдтэ сэрэгэй хамааралсалгада эсэс табиха уряатайгаар «Асахи» газетэ мүн лэ хандана.

АЮУЛТАЙ ХАРАА ШЭГЛЭЛ

ВАШИНГТОН. «Американ легион» гэдэг дай жүрөөдэдэг эмхиин США-гай сэрэгэй промышленностиин томо ехэ түб болохо Сиэтл (Вашингтон штат) хотодо болоhон жэл бүриин съезд дээрэ США-гай президент Р. Рейган үгэ хэлэхэдээ, Вашингтон сэрэгэй ехэ бэлэдхэлнүүдые хэхэ, ядерна буу зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээлгые үргэдхэхэ хараатай юм гэжэ үшөө дахин баталба. Рейганиие хоёрдохи болзортонь дахинаа hунгаха тухай үргэн ехэ ябуулгын эхилжэ байhан тухай ойлгомоор үгэ соогоо Сагаан байшангай удамарша «Америкын буу зэбсэгүүдые шэнэдхэн hэльбэхэ» үргэн ехэ программаяа бэелүүлгэ хадаа президентын тушаалда туйлаhан «амжалтануудай» эгээл шухалань болоно гэжэ мэдүүлээ. Энэ талаар 2,3 триллион долларhoo дээшэ мүнгэ гаргашалхые түсэблэнэ. Тиихэдээ правительство сэрэгэй хүсэеэ үргэдхэхэ талаар «бүри ехэ юумэ» хэхэ юм гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Холбоото Штадуудай стратегическэ ядерна хүсые дары түргөөр hэльбэн шэнэдхэхэ гээшэ гол зорилго болоно гэжэ тэмдэглэбэ.

КАРИБСКА БАССЕЙНДЭ БАТА ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

ДЖОРДЖТАУН. Гренадын арад зон Карибска бассейндэ, бүхы дэлхэй дээрэ бата эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэнэ, Никарагуадахи революционно түйлалаалтануудые буруу hүргэхые оролдожо, США-гай сэрэгэй, политическэ ба экономическа хашалта харшалалтые эрид буруушаана гэжэ ДЖУЭЛ гэдэг шэнэ хүдэлөөн гэhэн партиин Политбюрогой гэшүүн, Гренадын хүдөө ажахын хүгжэлтын ба кооперативуудай хэрэгүүдые эрхилдэг министр Дж. Луизон Гайанын ниислэл хотодо болоhон митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Никарагуан арадтай, США-гай империализмда, шэнэ түхэлэй колониализмда эсэргүүсэн тэмсэдэг революционно ба демократическа бүхы хүсэнүүдтэй haналаа нэгэдэжэ байhанаа гэрэ гренадынхидай зүгhөө мэдүүлбэ.

Дэлхэйн элдэб нютагуудтахи байдалые орёо түгшүүрилтэй болгохо, дай жүрөөдэхэ ябуулгануудаа үргэдхэжэ байhан Сагаан байшангай хараа шэглэлые Д. Луизон эрид буруушаагаа. Буу зэбсэгүүдые, нэн түрүүн ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые ехээр бүтээжэ байhанайнь түлөө тэрэ США-гай правительствые буруушааба.

ХИНАЛТАЯА ШАНГАДХАН

Ниитын адууhа малда үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэ хаа хаанагүй түлэг дундаа ябажа байна. «Зунай нэгэ үдэр үбэлые тэжээдэг» гэдэгэй ёhoop, үбhэ хуряалгын үдэр час бүхэн үнэтэй. Ушар иимэhээ энэ хаhые зүбөөр, ашагтайгаар хэрэглэн, үбhэ тэжээлээ шанар hайнтайгаар бэлэдхэхэ гэhэн шухала зорилго хүн бүхэнэй урда табигдана.

Үбhэ бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ районоймнай хүн зон бултадаа хабаадалсана. Тиигэжэ бидэнэршье үбhэндэ орохын урда тээ гол бүлэгүүдэйнгээ гэшүүдые суглуулан, энэ асуудал зүбшэн хэлсэhэн, үбhэшэдэй звенонууд дээгүүр саг зуурын постнуудые байгуулhан байнабди. Ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта гол бүлэгэймнай түрүүлэгшэнэр үбhэшэдэй звеногоор ябажа, ажал хүдэлмэреэрнь hонирходог, үйлэнэйнь шанар шалгадаг юм.

Район доторнай үбhэ хуряалга муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. Ажахынуудай үбhэшэд hайн шанартай үбhэ бэлэдхэжэ байна. Энэ хүдэлмэридэ манайшье гол бүлэгүүд хабаадалсана. Хёлгын, Дзержинскын нэрэмжэтэ совхозуудай гол бүлэгүүдэй ажал хэрэг урагшатай hайнаар ябана. «Победа», «Дружба» колхозуудташье арадай хиналтын хүдэлмэри hайнаар эмхидхэгдэнхэй.

«Дружба» колхозой арадай хиналтын бүлэгэйхид Рабдан Цыбикжапович Бадмаевай хүтэлбэри доро эрхимээр ажаллана. Тэдэнэр үбhэшэдэй звенонуудаар саг үргэлжэ ябажа, бэлэдхэгдэhэн үбhэнэй шанар шалгана, мүн дутуу дундануудыень саг соонь усадхана. Тиихэдэ Александр Николаевич Пестеревэй, Максим Андреевич Стрекаловскиин, Раиса Андреевна Смолинагай Анатолий Феофанович Некипеловэй хүтэлбэрилдэг гол бүлэгүүд амжалтатай бэрхээр ажаллана. Эдэнэр үбhэшэдэй звеногоор ябахадаа, КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он), июниин (1983 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые, мүн СССР-эй Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ тухай хөөрэлдөөнүүдые олоор үнгэргэдэг юм. Арадай хиналтын үүсхэлээр ханын газетэнүүд, «Сахилгаан» болон «Дайшалхы хуудаhанууд» олоор гаргагдадаг.

Иигэжэ манай районой арадай хиналтын комитедэй хүдэлмэрилэгшэд үбhэ хуряалгада өөhэдынгөө багахантье haa хубитые оруулхын түлөө оролдонод.

М. ДУЛЬЯНИНОВ,
Бэшүүрэй районой арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

ЗАЛУУ БАРИЛГАШАДТА АЙЛШААР

БАМ-ай Буряадай участогта гурбан жэлэй туршада амжалтатайгаар хүдэлжэ байһан республикымнай «Буряадай комсомол» гэжэ отрядай һайндэрые тэмдэглэлсэхэеэ ВЛКСМ-эй обкомой уран һайханай, ойлгуулламжын хүдэлмэри хэхэ бүлэг ошобо. Буряадай Уран зураашадай холбооной зохёохы залуушуулай түлөөлэгшэд — залуу уран зураашадай соведэй түрүүлэгшэ Рыгзема Жимбиева, комсомолой организациин секретарь Тамара Шантанова, мүнгэшэ дархашуул Валентина Жамбалова, Булад Жамбалов гэгшэд тэрэ бүлэгтэ оронхой.

Республикымнай 60 жэлэй ойн баярай урдахана ашаглалгада оруулагдаһан Таксимо тосхоной соёлой байшан соо залуу уран зураашадай выставкэ нээгдэбэ. Энэ хадаа БАМ-ай Буряадай участогай гол объект Муякан-Таксимо гэһэн харгы барижа байһан өөһэдынгөө үстэндэ зорюулагдаһан зохеохы залуушуулай тоосоон болоно.

Уран һайханай бүлэгэй бүридэлдэ ЛВРЗ-гэй Соёлой ордондо байгуулагдаһан дуунай-инструментальна «Лимузин» гэжэ ансамбль ошолсоо. Энэ хүгжэмтэ коллектив «Буряадай залуушуул» гэжэ отрядай барилгашадта хэдэн концерт табижа, харагшадай һайшаал магтаалда хүртэһэн байна.

Дурсагдагша бүлэгые комсомолой республиканска отрядай зүгһөө барилга-хабсаралгын 670-дахи поездын начальник А. Мезенцев, тус поездын парткомой секретарь А. Чесноков, «Буряадай комсомол» отрядай командир Л. Бороев гэгшэд амаршалһан байна.

Тэндэ ВЛКСМ-эй обкомой уран һайханай бүлэгэй үнгэргэгдэһэн хэмжээ ябуулганууд «Байгал-Амарай түмэр замай залуу барилгашадые соёлой талаар хангалгые һайжаруулха тухай» гэһэн ВЛКСМ-эй обкомой тогтоолой шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ хубита болоно.

Д. МИХАЙЛОВА.

БАГЛАЙРҺАН ЖЭМЭСЭЙНЬ АМТАТАЙНЬ ЭНЭЛ!

Һүүлэй үедэ «Пригородный» совхоз Улаан-Үдын ажалшадые эртын огородой эдеэгээр элбэгээр хангажа байдаг болонхой. Эдэнэр июнь-июль һарануудта хэдэн зуугаад центнер эртын капуста, харин апрель, май һарануудта үгэрсэ, ногоон мангир элбэгээр наймаалжа, хотын ажалшадые хужарлуулаа һэм шуу. Энээнһээ гадна редис, укроп гэхэ мэтэ ургамалнууд элбэгээр наймаалагдаһан байна.

Эндэ ургуулагдаһан овощ горплодоовощторгын гурбан магазинуудта асарагдаһан үдэртөөл наймаанда гаргагдажа байдаг заншалтай. Эдэ магазинуудынь хотын дэлгүүр соо түбхинэнхэй юм.

Һүүлэй мэдээнэй ёһоор, 5751 центнер үгэрсэ, 269 центнер помидор, 130 центнер ногоон мангир совхозой уужам һаруул теплицэнүүд сооһоо хуряагдан абтаһан байна. Тиихэдэ хээрэ таригдаһан хэдэн гектар талмай дээрэһээ эдэ үдэрнүүдтэ 750 центнер ургаса хуряагдажа, хотын ажалшадта наймаалагдаһан, хүүгэдэй сад-яслинуудта, столовонуудта эльгээгдэһэн байха юм.

Август һарын хоёрдохи хахадһаа тус ажахын плантацинууд дээрэһээ малина, үхэр нюдэн мүн лэ элбэгээр суглуулагдаба. Илангаяа түргөөр эдеэшэһэн үхэр нюдэнэй газарта унахагүйн тула энэ хүдэлмэридэ хотын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд олоороо ерэжэ туһалалсаһан байна.

— Манай совхоз 7 гектар дээрэ үхэр нюдэ, 1,7 гектарта малина һуулгаһан байгаа. Мүнөө ургасаяа түргэн саг соо хуряажа абаха хэрэгтэймнай хотын хоёрдохи больницын, нэгэдэхи домоуправлениин, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын управлениин, Постышевой нэрэмжэтэ Пионернүүдэй байшангай болон бусад эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд ерэжэ, горитой туһаламжа үзүүлээ,— гэжэ бригадир А. Н. Плешкова омогорхоно.

Садоводууд алтан намарай үедэ «Орбита», «Ермолаево-23» болон бусад нэрэтэй яблоко, «Улаан-Үдэ», «Сеянец Кравченко», «Янтарка Алтайская», «Сеянец Пудовщины», «Байкал» нэрэтэй улаан, ягаан, хүрин, шара үнгэтэй ранетэ суглуулжа абахаар, эдэ үдэрнүүдтэ харууһа хэжэ байнхай. Садоводуудай ургуулһан баян ургасын дээжэ нэн түрүүлэн хүүгэдэй саад, яслинуудта, больницануудта эльгээгдэдэг юм. Эдэ бүхы ургамалнуудынь 5,7 гектар талмай газар эзэлэнхэй юм.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Садоводуудай бригадир А. Н. Плешкова. 2. Үхэр нюдэ суглуулга.

А. ШОЙЖОЛОВОЙ фото.

АГИТБРИГАДА АЯНШАЛНА

Нниитын малда тэжээл бэлэдхэхэ халуун хаһын эхилһэнһээ хойшо Гусиноозерск хотын соёлой байшангай «Уголёк» гэжэ агитбригада үбһэшэдэй звенонуудаар ябажа, һонирхолтой программатаяа танилсуулна.

Тус коллектив үнгэрэгшэ долоон хоногой туршада Сэлэнгын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз, Тельманэй болон Бестужевский совхозуудай үбһэ хуряагшадта бэлиг шадабарияа харуулһан байна. Баян дүршэлтэй уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ Людмила Филипповагай ударидадаг коллективэй программада урданай ород дуунууд, частушканууд оронхой.

Агитбригадын эдэбхитэй гэшүүд А. К. Кравцова, Ф. Л. Францкевич, А. А. Овчинникова, А. И. Гудерьянова болон бусадай гүйсэдхэһэн дуунууд халуун альга ташалгаар үдэшэгдэнэ. Илангаяа Гусиноозерскын хоёрдохи дунда һургуулиин һурагша Оюуна Очировагай гүйсэдхэһэн буряад хатарнууд харагшадай үндэр сэгнэлтэдэ хүртэнэ.

В. ЧЕРНЫХ.

Москва, ВДНХ-да

Ороной ниислэл Москва хотодо ВДНХ-гэй «Байгаали хамгаалалга» гэһэн павильон соо «Центросоюзай» агнуури-олзоборилгын ажахынуудай мэргэжэлтэдэй Бүхэсоюзна семинар үнгэргэгдэбэ. Семинарта 15 область, хизаар, республиканууд, Бүхэсоюзна эрдэм шэнжэлгын агнуури болон ан үсхэбэрилхэ институдай охотоведууд хабаадаба. Зэрлиг ангуудые олзоборилжо, арһа мяхыень тушааха, алирһа, жэмэс, хушын һамар суглуулха асуудалнуудые эдэнэр дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэбэ.

Зэрлиг ангуудай тушаагдаха арһанай шанар һайжаруулха, булга бариха, туруута амитадые буудаха тусхай лицензинүүдые гүйсэд хэрэглэхэ асуудалда анхаралаа ехээр хандуулха тухай онсо тэмдэглэгдээ.

СССР-эй Эдеэ хоолой программые бэелүүлхын түлөө ой тайгын баян хэшэг болохо жэмэс, һархяаг болон эм домдо ородог ургамалнуудые саг болзортонь һайн шанартайгаар суглуулха тухай шанга эрилтэ агнууриин ажахын мэргэжэлтэдэй урда табигдаа.

«Зэрлиг амитадые хамгаалха ба олзоборилхо тухай» СССР-эй шэнэ хуулиин үндэһөөр ойн шубуудай болон ангуудай тоо бүридэл баримталдаг ажалые гуримтай болгохо, егерьнүүдэй албанда шэнэ, хээгүүр ябахада тааруу зохид хубсаһа оёхо, агнууриин журам хазагайруулагшадые шангаар хэһээдэг болохо гэһэн дурадхалнууд оруулагдаа.

Энэ семинарта Буркоопсоюзай хоёр охотовед хабаадаһан байна. Семинарта хабаадагшад «Агнуури ба агнууриин ажахы» гэһэн павильоной экспонадуудые хараба. Эндэ үүдэ оромсоор зүүн гарһаа хойто хоёр хүл дээрээ бодонхой мантан томо сагаан баабгайн хүрэг табигданхай.

Саашаа ябахада, манай республикын Уоянай госпромхозой гурбан түрүү ангуушадай ехэ хэмжээтэй дүрэ зурагууд ханада үлгөөтэй.

Павильоной зүүн хахадта шэл витринын саана булганай, шэлүүһэнэй, үнэгэнэй болон элдэб зэрлиг ангуудай үнэтэй арһан олоороо үлгөөтэй.

Павильоной дундахи зал соо олон түрэлэй ан болон шубууд харуулагданхай. Хоёр шонын томо буйр хандагайда добтолжо байһан экспозици илангаяа һайнаар бүтээгдэнхэй.

Һүүлээрнь газаагуур ябажа, павильоной байгаалиин филиалтай танилсаабди. Эндэ түмэр хүреэ соо хүдэри, аргали хонин, доргон, бусад ангууд олон. Павильоной хажуудахи нуур дээрэ хун шубууд, галуунууд, нугаһад олоороо дэгжээгдээд, үбэл, зунгүй оршон тойрон амидардаг, халуун орондоо бусахаяа огто мартажархинхай. Хүнһээ айхаяашье болишонхой.

М. ГЫЛЫКОВ,
Буряадай коопзверопромхозуудай трестын охотовед.

ПУЛААД — ЭРХИМ БЭЛЭГ

Ниислэл хотымнай Ленинэй нэрэмжэтэ гудамжада томо гэгшын үзэгүүдээр «ткани» гэжэ бэшэгдэнхэй магазин байдаг. Хори гаран хүнэй хүдэлжэ байһан энэ магазиниие совет худалдаа наймаанай отличник, Ажалай Улаан Тугай ордента В. А. Осодоева хүтэлбэрилдэг юм.

Тус коллектив жэлһээ жэлдэ, кварталһаа кварталда түсэбтэ даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэжэ байхынгаа хажуугаар худалдан абагшадайнгаа тала харалсажа, элдэб хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэжэ, һанамжа дурадхалнуудыень хараадаа абажа байдаг болонхой. Тэдэнэр хирэ-хирэ болоод лэ элдэб хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэнэ. Жэшээлхэдэ, июнь һарада тэндэ торгон бүдүүдэй үргэн выставкэ-худалдаан боложо, дүн хамта 11 мянган түхэригэй наймаан хэгдэһэн байха юм. Мүнөө павлово-посадска пулаадуудай недели үнгэргэгдэнэ.

Москвагай областиин Павловский посад городой пулаадуудай нэгэдэлдэ сэбэр нооһоор пулаадууд нэхэгдэнэ. Тэдэ пулаадуудай выставкэ-худалдаан мүнөө энэ магазинда боложо байна.

Элдэб хэмжээнэй, элдэб үнгын торгоншье, нооһоншье сасагтай эдэ пулаадууд сэбэр нооһон байхаһаа гадна, үнгэ бүрнин сэсэгүүдээр гоёогдонхой. Пулаад гээшэ ямаршье сагта, ямаршье наһанай хүндэ шухала зүйл ха юм. Эхэнэр хүндэ пулаадһаа дээрэ бэлэг шэлэхэншье бэрхэтэйл.

Энэ магазинда орожо ерэхэдэтнай, комсомол-залуушуулай бригада (нооһон бэшэ бүдэй отдел) таанадта пулаадуудые, торгон бүдүүдые дурадхажа байха. Профбүлэгые хүтэлбэрилэгшэ Галина Шагаева комсорг Ольга Курбатова хоёр бригадынгаа хүдэлмэриие урагшатай һайнаар эмхидхэхые оролдоно. Эндэ хүдэлжэ байһан залуушуулые Валентина Александровна Осодоева алишье талаһаань хүмүүжүүлэлсэнэ, баян дүршэлдөө һургана.

В. НАЙДАНОВА.

НЮТАГАА ЕРЭЭД...

Саяан уулын хормой доро оршодог «Восточные Саяны» колхозой Хуурай Һубагай отделениин үбһэ хуряалгын халуун хаһада оронойнмай хото городуудта һуралсажа байһан һурагшад болон студентнүүд ерэжэ хаба шадалаараа туһаламжа үзүүлэн түрэл колхозойнгоо адууһа малда үбһэ тэжээл бэлдэлсэнэ. Тэдэнэй тоодо Улаан-Үдэ хотын хоёрдохи ГПТУ-да һурадаг Слава Домышев, Баатар Аюшеев гэгшэд оронод. Эдэ хоёр түрэл нютагаа Толтын дунда һургуулиин 8-дахи класс дүүргээд Улаан-Үдэ ошоһон юм. Тэдэнэй бүтээһэн экспонадууд нэгэнтэ бэшэ районд ба республикада үнгэргэгдэһэн эдир технигүүдэй выставкэдэ табигдажа олоной анхарал татахынгаа хажуугаар олон тоото Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаһан байха. Тэдэнэр түрэл һургуулидаа олоһон шадабарияа саашань үргэлжэлүүлхэ гэжэ дурсагдагша ГПТУ-да ороһон юм. Эдэ хүбүүд училищияа дүүргэжэ гарахадаа дунда эрдэмтэй болохоһоо гадна нарин түмэршэ дархашуулай үнэмшэлгэ абаха юм. Баатар Слава хоёрой хүдэлһэн звено үбһэ хуряаха түсэбөө һаяар дүүргэхээр хараална.

Б. БИРБАЕВ.

«ҺУРГУУЛИИН ДЭЛГҮҮР»

Һүүлшын арбан хоногой туршада Улаан-Үдэ хотын Революциин талмай дээрэ «Детский мир» универмаг хубсаһа, альбом, тетрадь гэхэ мэтэшэлэн тон хэрэгтэй эд, хэрэгсэлнүүдые һургуулида һурадаг үхибүүдтэ дурадхана.

Энэ худалдаа наймаан заншалта юм. Жэлдээ хоёр дахин — һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхын урда тээ ба һурагшадай зунай амаралтын түрүүшын арбаад хоногой туршада үхибүүдэй хубсаһан үргэнөөр дэлгээгдэдэг. Наймаанай эдэ үдэрнүүдтэ хэдэн зуун мянган түхэригэй эд худалдагдана.

МАНАЙ КОРР.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо». «Правда» газетын асуудалнуудта Ю. В. Андроповой үгэһэн харюунууд». «Промышленностиин гол материал эндэ үйлэдбэрилэгдэнэ».— Д. Айсуевай статья.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Бригадир-эмхидхэгшэ ба хүмүүжүүлэгшэ»— В. Гармаевай статья. «Рыгынхид Таксимое барина»— В. Юдинай корреспонденци. «Түрэл орон доторнай»— ТАСС-ай корреспондентнүүдэй эльгээһэн тобшо мэдээсэлнүүд.

Гурбадахи хуудаһанда. «Хилын саанаһаа»— ТАСС-ай, АПН-эй материалнууд. Н. Федотовой «Бэелһэн хүсэл»— гэжэ статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Оло дахин соносхонһоо нэгэ дахин хараашань дээрэ» гэһэн Р. Гаязовай репортаж.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Августын 28-һаа сентябриин 3 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 28
ШАХТЁРОЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкада зогсогты!» 9.55 — «Булаг». 10.40 — «Будильник». 11.10 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 12.10—«Элүүр энхэ байлга»—эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 12.55 —«Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ программа. 13.25 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.25—«Ура! У нас каникулы!» — үхибүүдтэ зорюулагдаһан фильм. 15.35 — «Хүгжэмтэ киоск». 16.05 — 16.20 —Забһарлалга. 16.20 — Совет газар дээрэ болоһон уулзалга. 16.35 — «Мүнөөдэр — Шахтерой үдэр». 17.05 — Шахтернуудай захилаар бүридүүлэгдэһэн концерт. 17.50 — «Аяншалагшадай клуб». 18.50 — «Барилга ба архитектура» — киножурнал. 19.00 — «Приключения Васи Куролесова»—мультфильм. 19.30 — 19.45—Забһарлалга. 19.45 — «Уласхоорондын һонин». 20.35 — «Вперед, Франция» — уран һайханай фильм (Франци). 22.00 — «Время». 22.35 — «Киногой дурасхаалта хуудаһанууд»—киноконцерт. 23.20—Спортын үһанай зүйлнүүдээр Европын чемпионат. 23.35 — Хоккейгээр Европын чемпионуудай кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн. ЦСКА—«Таппара» (Финлянди). Забһарлалгын үедэ — шэнэ һонин.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкадаа зогсогты! 9.20 — Баримтата фильм. 9.50 — Эсэгэ дүүнэр Джхаверинүүдэй ансамблиин концерт (Инди). 10.20— «Бүгэдэндэ хабаатай стадион». 10.50 — Шахтерой үдэртэ. «Егор Иванович» — телевизионно баримтата фильм. 11.50 — «Холо ойрын дуунууд». 12.40 — Мультфильмнүүд. 13.10 — «Ан амитадай аймаг». 14.10 —Спортын үһанай зүйлнүүдээр Европын чемпионат. 14.45 — «Белоруссиин зураглалнууд»— концерт. 15.15 — «Юһэдэхи студи». 16.15 — баримтата [...] ран. 17.25 — «Манай корр[е]спондентнүүд хөөрэнэ». 17.5[...] «Синдикат-2» — телевизио[нно] зургаан серитэй уран һа[йха]най фильм (хоёрдохи сер[и]) 19.00 — «Музейнүүд [бо]лон выставкын залнуудаар». Эр[...] таж. 12-дохи фильм. «[...] Голландецуудай» уран зура[г]. 19.35 — Концерт. 21.00 —[...] галан нойрсогты, багашуу[л]. «Данка и Янка»—мультфи[льм]. 21.15 — В. И. Савинай ду[...] хаалда зорюулагдаһан во[...] болоор уласхоорондын мү[рысөө]н. Эрэшүүл. Кубын [...] СССР-эй суглуулагдамал [...] манданууд наадаха. 21.45 [...] Эртэ урдын аялга хүгжэ[мтэ] концерт. 22.00 — «Врем[я»]. 22.35 — Спортын үһанай зү[йл]нүүдээр Европын чемпио[нат]. 22.55 — Велоспортоор дэлх[эйн] чемпионат. 23.05 — «Рери[...]» телевизионно баримтата фил[ьм].

ПОНЕДЕЛЬНИК, 29

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55— Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 9.55—СССР-эй МВД-гэй жэшээтэ оркестр наадаха. 10.30— «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 11.25—«Голубой шлем» —үхибүүдтэ фильм (ГДР). 12.35—И. Гайдн. 48-дахи номерой симфони. 13.00—Шэнэ һонин. (13.05 хүрэтэр). 15.15—Шэнэ һонин. 15.35—Баримтата фильмүүд. 16.30—Мультфильмнүүд. 16.50 — ЭТЭК-тэ «Комсомольская правда» газетын үдэрнүүд.

Улаан-Үдэ. 17.10—«Дуунтай уулзалга» (буряадаар). 17.50 —Хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаһан концерт. 18.25 — «Экономико. Эрдэм ухаан. Бодото байдал».

Москва. 18.55—«Зураг бүхэндэнь — наран!». 19.10 — һуралсалай шэнэ жэлые угтуулан СССР-эй дээдэ ба тусхай дунда һуралсалай министр В. П. Елютинэй хөөрөөн. 19.40—Баримтата фильм. 19.55—Хүдөөдэ бүтээсэ ехэтэй техникэ байгуулха талаар Днепропетровско комбайнова заводой дүй дүршэл тухай. Украинын Компартиин Днепропетровско обкомой нэгэдэхи секретарь В. Г. Бойко дамжуулгада хабаадаха.

Улаан-Үдэ. 20.25—«Байгал»— мэдээсэлэй программа. 20.45 —«Сасуутан»—киножурнал.

Москва. 20.55—«Было у отца три сына» — уран һайханай фильм. (1-дэхи сери). 22.00—«Время». 22.35 — «Было у отца три сына» (2-дохи сери). 23.40—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20—«Живые герои» — үхибүүдтэ фильм. 10.35—«Будильник». 11.05 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 11.45—Ю. Бондарев. «Мгновения». 12.40—Тележурнал. 13.25—«Ород хэлэн». 13.55—«Рассказы о Кешке и его друзьях» — үхибүүдтэ 3 серитэй уран һайханай фильм. (1-дэхи сери). 15.10—«Түүхын хуудаһанууд». 16.10—«Хуули мэдэхэ гүш?» 16.55—Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 17.00—Соносхолнууд.

Москва. 17.10—А. Экимя[най] дуунууд. 17.40—«Арһан б[...] бэгэ» клубай шанда хүртэ[хын] түлөө. 18.25 — «Эжын һ[ур]гуули».

Улаан-Үдэ. 18.55 — Ком[со]молой эдэбхитэдэй һургуу[ли]. 19.30—Уран зохёолой унш[ал]га. 19.50 — Мультфильмнүү[д].

Москва. 20.25—«Футбо[л]» шэнжэлэл».

Улаан-Үдэ. 20.55 — Хүгж[эм]тэ забһарлалга.

Москва. 21.00 — «Амга[лан] нойрсогты, багашуул». 21.1[5] «Советская культура» газе[т]шангай түлөө Уран һайха[...] гимнастикаар уласхооронд[ын] мүрысөөн. 22.00—«Врем[я»]. 22.35—В. Белов. «Плотниц[кие] рассказы». Теле-зүжэг. 24.0[0] Футболоор СССР-эй чемп[ио]нат. «Торпедо» (М)—«Днеп[р]».

ВТОРНИК, 30

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55—«На родине Чехова»— баримтата фильм. 10.15—«Было у отца три сына»—уран һайханай фильм. (1-дэхи ба 2-дохи сери). 12.25—«Уран зураашад тухай хөөрөөн». С. Петров-Водкин. 12.55—«Үхибүүдтэ ангай гүлгэд тухай». 13.25 — Шэнэ һонин. (13.30 хүрэтэр). 15.15—Шэнэ һонин. 15.35—Баримтата фильмүүд. 16.10—Мультфильмнүүд. 16.30 —«Брянска областиин хүдөөгэй залуушуул тухай». 17.00—«Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ».

Улаан-Үдэ. 17.30—«Байгалай дэргэдэхи хүшөө» — киноочерк. 17.50 — «Депутадуудай ажал хэрэгүүд». 18.30—«Байгал» — мэдээсэлэй программа (буряадаар).

Москва. 19.00—һуралсалай шэнэ жэлые угтуулан. СССР-эй гэгээрэлэй министр М. А. Прокопьев дамжуулгада хабаадаха. 19.30—Баримтата фильм. 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00—РСФСР-эй габьяата артистка Е. Шаврина ород арадай дуунуудые гүйсэдхэхэ. 20.15—«Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 20.45— «Жизнь моя—Армия»— уран һайханай фильм. 22.00—«Время». 22.35—Москвада болоһон уласхоорондын XIII фестиваль. 23.50—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—В. Белов. «Плотницкие рассказы». Телезүжэг. 10.40—Баримтата фильм. 11.05—«Намайе бага гэжэ бү тоологты». 11.35—«Уран һайханиие ойлгодог байхаар хүмүүжүүлгэ». 12.05—Фильм-концерт. 13.05—«Шатарай һургуули». 13.35—«Француз хэлэн». 14.05—«Рассказы о Кешке и его друзьях»—3 серитэй уран һайханай фильм (2-дохи сери). 15.20—Баримтата фильм. 15.50—Павло Тычинын шүлэгүүд. 16.25—Түбэй телевидениин ба бүхэсоюзна радиог[ой] электро-хүгжэмтэ инструме[нт]нүүдэй ансамблиин конце[рт]. 16.50 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 16.55 — Мул[ьт]фильмнүүд.

Москва. 17.30—В. И. Са[винай] дурасхаалда волейбол[ор] уласхоорондын мүрысөөн (з[э]шүүл). 19.00—Киноочерк. 19[...] —«Н. Павлова В. Гордеев [...]ёр хатарна». 20.10—Крем[ль] соо ойн баярай концерт. 20[...] —Соносхолнууд. 21.00—«Ам[га]лан нойрсогты, багашуу[л]». 21.15—Уласхоорондын шэнж[э]лэл. 22.00—«Время». 22.35— «Клад»—уран һайханай фил[ьм]. 00.05—С. Рахманинов. 1-д[эхи] номерой соната.

СРЕДА, 31.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55—«Аяншалагшадай клуб». 10.55—«Жизнь моя—Армия»— уран һайханай фильм. 12.10— «Ургамалай аймаг». 12.55 — Шэнэ һонин. (13.00 хүрэтэр). 13.15—Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильм. 15.55—«Дохёогоо үгыт, горнистнууд». 16.45—«Человек из страны Грин»—үхибүүдтэ зүжэг. (2-дохи хуби). 18.00—«Эб найрамдалай хэшээл». 18.45—«Долоон хоногой спорт».

Улаан-Үдэ. 19.15—Буряадай АССР-эй гэгээрэлэй министр П. В. Бардаханов үгэ хэлэхэ.

Москва. 19.30—«Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 19.45—«Байгал»— мэдээсэлэй программа. 20.05 —Киножурнал.

Москва. 20.15—«Учитель» — уран һайханай фильм. 22.00— «Время». 22.35—«Балет тухай». 23.50 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—«Шок и Шер» — үхибүүдтэ фильм. 10.25—«Академик Богомолец» —баримтата фильм. 11.00 — «Буратиногой выставкэ». 11.30 —«Эсэгын гэр». 12.00—Мультфильмнүүд. 12.30—ПТУ тухай эрхим дамжуулгын бүхэсоюзна конкурс. 13.20—«Немец хэлэн». 13.50—«Рассказы о Кешке и его друзьях». 3 серитэй уран һайханай фильм. (3-дахи сери). 15.10—Баримтата фильмүүд. 16.10—«Ном уншаха дуратайшуулай анхаралда». 16.55—Шэнэ һонин. 19.15—«Арадай аялга дуунууд».

Улаан-Үдэ. 19.30—Соносхолнууд. 19.40—Хүгжэмтэ забһарлалга.

Москва. 19.45—В. И. Савин[ай] дурасхаалда. Волейбол[оор] уласхоорондын мүрысөөн (з[э]шүүл).

Улаан-Үдэ. 20.15—«Таанад[ай] агитаторнууд болон полит[ин]форматорнууд». 20.30—«Ф[...]кел».

Москва. 21.00—«Амгал[ан] нойрсогты, багашуул». 21.15 Гүрэнэй Түбэй концертын з[а]һаа концерт. 22.00—«Врем[я»]. 22.35—«Стряпуха»—уран һа[й]ханай фильм. 23.40—Баримт[ата] фильм.

СЕНТЯБРИИН 1, ЧЕТВЕРГ

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Дохёогоо үгыт, горнистнууд». 10.40—«Учитель»— уран һайханай фильм. 12.25— Москвагай камерна оркестр наадаха. 12.50 — Шэнэ һонин. (12.55 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.40—«М. В. Ломоносовой ажабайдал ба ажал ябуулга». 17.40 — «Бидэ колхоздоо үлэнэбди». 18.10— «В. Левашовой дуунууд».

Улаан-Үдэ. 18.40—«Байгал»— мэдээсэлэй программа. 19.00— «Арадай хиналтын экран».

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — һурагшадта концерт.

Улаан-Үдэ. 20.40 — Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар).

Москва. 20.55 — «Бурный рейс»—уран һайханай фильм. (Вьетнам). 22.00 — «Время». 22.35 — «Саженцы» — уран һайханай фильм. 24.00 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — «Залуушуулай холбооной зорилгонууд». 10.15 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.35 — Физикэ. 6-дахи класс. 11.05— ПТУ-гай һурагшадта. Астрономи. 11.35 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 12.05 — «Багша» —телеочерк. 12.45 — «Испан хэлэн». 13.15 — Байгаали шэнжэлэлгэ. 2-дохи класс. 13.35— «Багшада—хүгжэмэй хэшээл». (1-дэхи класс). 14.35 — «Расписание на послезавтра» — уран һайханай фильм. 15.55— «Карл Маркс. Размышления юношей при выборе профессии». 16.25 — Шэнэ һонин. 18.40 — «Ливи. хубилалтануудай жэлнүүд». 19.00 — «Булганда зорюулагдаһан стадион. 19.30 — Баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — Соно[с]холнууд. 19.55 — «Шинии һ[о]нирходог юумэн». 20.25 — Киноочерк.

Москва. 20.40 — Баримта[та] фильм.

Улаан-Үдэ. 20.55 — Хүгж[эм]тэ забһарлалга.

Москва. 21.00 — «Амгал[ан] нойрсогты, багашуул». 21.15 «Хани харилсаан» — тележу[р]нал. 21.45 — Баримтата филь[м]. 22.00 — «Время». 22.35 — Союзуудай байшангай Коло[н]но залһаа искусствын ур[ан] бэлигтэнэй концерт. 24.00 — Футболоор СССР-эй чемпи[о]нат, «Спартак»—«Динамо» (К[и]ев).

ПЯТНИЦА, 2

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.45 — Баримтата фильм. 10.55 — «Саженцы» — уран һайханай фильм. 12.20 — Фильм-концерт. 13.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.15 — С. Рахманинов. Оркестртэй хамта фортепьяно дээрэ наадагдаха концерт. 16.55 — «Шадаха, мэдэхэ бай».

Улаан-Үдэ. 17.40 — Шэнэ һонин (буряадаар). 17.50 — Экономическа темэдэ хөөрөөн (буряадаар).

Москва. 18.10 — Иваново хотын «Текстильщик» гэжэ Соёлой ордонгой хүүгэдэй дуунай-инструментальна ансамблиин концерт.

Улаан-Үдэ. 18.40 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — «Саяан» — хүдөөгэй ажалшад тухай дамжуулга.

Москва. 19.30 — Баримтата фильм. 19.45 — «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ». 20.00— «Ажалай журам шангадхаха». 20.15 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Днепр» — «Динамо» (Минск). 22.00 —«Время». 22.35 — «Шубуу наймаалагша» — хүгжэмтэ зүжэг. 23.35 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35 — «Улаан ном юун тухай хөөрөөб». 10.05 — «Англи хэлэн». 10.35—«В. Луговскойн поэзи». 11.15 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 11.40—Географи. 5-дахи класс. 12.10 — «Эжын һургуули». 12.40—Географи. 5-дахи класс. 13.10 — Түүхэ. 8-дахи класс. 13.35 — Ботаника (5-дахи кл). 13.55 — «Англи хэлэн». 14.25 — «Совет уран зурагай искусствада коммунистын образ». 14.55 — «Һурагшадта хилэмэн тухай». 15.25 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 15.45 — «Драматурги ба театр». 16.30 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 16.35 — Фильм-концерт. 17.30—Киножурнал.

Москва. 17.40 — «Ород х[э]лэн».

Улаан-Үдэ. 18.10 — Муль[т]фильмнүүд.

Москва. 18.40 — «Шатар[ай] һургуули». 19.10 — «Вьетна[м] Шэнээр мүндэлһэн газар».

Улаан-Үдэ. 19.30—(Те[...] суглуулбари). 20.00 — «Ф[...]тиль»—киножурнал. 20.10 — «Амар сайн, һургуули». 20.[...] — Киноочерк.

Москва. 21.00 — «Амгал[ан] нойрсогты, багашуул». 21.15 «Кино харагшадай анхара[л]да». 22.00 — «Время». 22.[35] — «Рафферти» — уран һа[й]ханай фильм (1-дэхи сер[и]). 23.40 — Баримтата филь[м]. 24.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (М). — «Металлист».

СУББОТО, 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Юрэ бусын һонирхолтой юумэн». 10.25— «Спортлотогой» 36-дахи тираж. 10.35—«Таанадта, түрэлхид». 11.05 — Фильм-концерт. 11.50 — Уран зураашад тухай хөөрөөн. 12.30 — Баримтата фильм. 13.10 —Кнышейтэнэй гэр бүлын ансамбль дуулаха. 13.40 — Фильм-концерт (Маяковский ба хүгжэм). 14.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 15.00 — Арадай зохёол бүтээлнүүд тухай телепрограммануудай «Һолонго» гэһэн уласхоорондын фестиваль (ЧССР). 15.25 «Залуушуулай адресууд». 16.10 — «По секрету всему свету»— үхибүүдтэ фильм. 1-дэхи ба 2-дохи сери). 18.20 — «Хүн. Газар. Дэлхэй. Юртэмсэ». 19.05— Мультфильм. 19.15 — Политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Летуновой хөөрөөн. 19.45—«Ан амитадай аймагта». 20.45 — «Первая любовь» — уран һайханай фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — Шог зугаагай үдэшэ. 24.00 — Шэнэ һонин.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Физкультура эрхилэгшэдтэ заабаринууд. 9.30 — Баримтата фильмүүд. 10.20 — «Үглөөнэй почто»—хүгжэмтэ дамжуулга. 10.30 — «Стряпуха»— уран һайханай фильм. 12.00— И. Стравинскиин зохёолнуудай концерт. 12.45 — Мотоспортоор Европын чемпионат. (ЧССР-һээ дамжуулагдаха). 13.15—«Аяншалагшадай клуб». 14.15 — «Поль Гоген» — долоон серитэй уран һайханай фильм (1-дэхи сери). (Франци). 15.15 — Новосибирскын телестудиин программа. 17.00 —«Правда великого народа»— баримтата фильм (9-дэ[хи] фильм). 18.00 — «Элүүр эн[хэ] байлга». 18.45 — «Кинопан[о]рама». 22.15 — «Хүгжэмтэ к[и]оск». 20.45 — Уласхоорондо[й] шэнжэлэл. 21.00 — «Амгал[ан] нойрсогты, багашуул». 21.15 «Зогсыш агшан зуура». 22.[00] — «Время». 22.35 — «Раффе[р]ти» — 3 серитэй уран һайха[]най фильм (2-дохи сери). 23.40 — РСФСР-эй габья[та] артистка Ж. Бичевскаягай ко[н]церт.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54—54 зам редактора—2-68-08, зам редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05 пропаганды — 2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86 советского строительства и быта—2-69-58 культуры и школ—2-60-21, 2-57-63 информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие — 2-35-95, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-01643. Заказ № 198. Индекс 04649.